

Inspectie voor de Sanctietoepassing
Ministerie van Justitie

Iriszorg Reclassering

Inspectierapport
Doorlichting

Datum   September 2009

Colofon

Afzendinggegevens

Inspectie voor de Sanctietoepassing

Forum
Kalvermarkt 53
2511 CB Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.inspectiesanctietoepassing.nl

Inhoud

Colofon	— 3
Voorwoord	— 7
Samenvatting	— 9

1	Inleiding — 13
1.1	Aanleiding en doel — 13
1.2	Reikwijdte van de doorlichting — 13
1.3	Toetsingskader — 13
1.4	Opzet — 14
1.5	Objectbeschrijving — 14
1.6	Recent onderzoek — 15
1.7	Leeswijzer — 15
2	Maatschappelijke reïntegratie — 17
2.1	Inhoud van het advies — 17
2.2	Inhoud van het toezicht — 19
2.3	Inhoud van de werkstraffen — 21
2.4	Samenwerking bij advies en toezicht — 22
2.5	Samenwerking bij werkstraffen — 24
2.6	Conclusie maatschappelijke reïntegratie — 26
3	Maatschappijbeveiliging — 27
3.1	Bijdrage strafrechtsketen advies — 27
3.2	Bijdrage strafrechtsketen toezicht — 29
3.3	Bijdrage strafrechtsketen werkstraffen — 31
3.4	Risico-identificatie en -beheersing bij advies — 32
3.5	Risico-identificatie en -beheersing bij toezicht — 33
3.6	Conclusie maatschappijbeveiliging — 35
4	Rechtspositie reclasseringscliënten — 37
4.1	Informatieverstrekking — 37
4.2	Functioneren beklagregeling — 37
4.3	Privacy — 38
4.4	Bejegening — 39
4.5	Conclusie rechtspositie reclasseringscliënten — 40
5	Interne veiligheid — 41
5.1	Voorkoming intimidatie en agressie — 41
5.2	Veiligheid werkstrafprojectplaatsen — 42
5.3	Omgang met incidenten — 43
5.4	Conclusie interne veiligheid — 44
6	Organisatieaspecten — 45
6.1	Personeelsmanagement — 45
6.2	Communicatie — 46
6.3	Integriteit — 47
6.4	Conclusie organisatieaspecten — 47
7	Slotbeschouwing — 49
Bijlage 1	Aanbevelingen — 50

Bijlage 2	Afkortingen — 53
Bijlage 3	Bronnen — 55
Bijlage 4	Inspectieprogramma — 57
Bijlage 5	Geografische ligging locatie — 59

Voorwoord

De Inspectie voor de Sanctietoepassing (ISt) heeft in de periode juni – juli 2009 een doorlichting uitgevoerd bij Iriszorg Reclassering, een instelling voor verslavingsreclassering met vestigingen in Arnhem en Nijmegen.

Iriszorg heeft een periode achter de rug met veel problemen, waaronder een zeer groot verloop onder het personeel en een moeizame samenwerking met ketenpartners.

Inmiddels is daar verbetering in gekomen.

Dit ISt-rapport is daardoor een momentopname in een proces dat in opwaartse richting gaat.

Toch heeft de Inspectie nog veel punten gesignaleerd waarop verbeteringen noodzakelijk zijn, waartoe zij een groot aantal aanbevelingen doet.

Gezien deze stand van zaken heeft de ISt het voornemen, over enige tijd een vervolgonderzoek uit te voeren teneinde de resultaten van de ingezette verbeteringen te kunnen volgen.

W.F.G. Meurs
hoofdinspecteur

Samenvatting

De Inspectie voor de Sanctietoepassing (ISt) houdt onder meer toezicht op de reclasseringsinstellingen. In april 2009 heeft de ISt een doorlichting uitgevoerd van de reclasseringsunits van Iriszorg in Arnhem en Nijmegen. Het doel van deze inspectie is deze units op hun functioneren te beoordelen aan de hand van het toetsingskader voor reclasseringsinstellingen dat in augustus 2008 is vastgesteld. Hierin zijn opgenomen de aspecten maatschappelijke reïntegratie, beveiliging van de maatschappij, rechtspositie van reclasseringscliënten, interne veiligheid en organisatorische aspecten. De ISt beoordeelt deze aspecten op de drie dimensies beleid, uitvoering en borging.

Iriszorg Reclassering heeft een periode achter de rug met een extreme doorstroom van medewerkers, ziekte van medewerkers en managementwisselingen. Hierdoor kon Iriszorg Reclassering niet aan de afspraken en verwachtingen van de opdrachtgevers voldoen. Inmiddels is het personeelsbestand stabiel en is de werkelijke personeelsformatie op sterkte.

Maatschappelijke reïntegratie

Iriszorg Reclassering heeft te weinig (vastgelegd) beleid en instructies ten aanzien van de maatschappelijke reïntegratie van haar cliënten. Dit geldt met name voor de werkstraffen.

De uitvoering van de rapportages en toezichten is gericht op maatschappelijke reïntegratie, maar het is bij Iriszorg Reclassering niet gebruikelijk dit in specifieke doelstellingen vast te leggen. Iriszorg werkt bij bijna alle cliënten samen met zorgverleners die kunnen bijdragen aan de reïntegratie van haar cliënten. Met name als gevolg van tijdsdruk werken rapporteurs bij de totstandkoming van rapportages maar beperkt samen met deze instanties. Dat gebeurt meestal pas in de toezichtfase.

In de borging op handelingsniveau is voorzien doordat de werkbegeleiders alle casussen controleren en eventueel met reclasseringswerkers bespreken. Echter, Iriszorg Reclassering evalueert de resultaten die ze bereikt ten aanzien van maatschappelijke reïntegratie van haar doelgroep niet. Convenanten die in het verleden zijn afgesloten zijn niet geëvalueerd.

Maatschappijbeveiliging

Hoewel Iriszorg Reclassering in het afgelopen jaar verbeteringen heeft gemaakt in de samenwerking met haar opdrachtgevers, voldoet zij onvoldoende aan de normen en criteria die de Inspectie hanteert voor het aspect maatschappijbeveiliging.

Voor de bijdrage aan de strafrechtsketen is het beleid en uitvoering voor de werkstraffen en toezichten overwegend op orde. De rapportage scoort echter op deze punten onvoldoende omdat het Iriszorg Reclassering niet lukt om structureel aan de oplevertermijnen van rapportages te voldoen. Overigens is dat niet geheel aan Iriszorg Reclassering te wijten, omdat zij soms ook afhankelijk is van derden zoals het NIFP. Wat betreft de kwaliteit van de rapportages geven de opdrachtgevers een aantal verbeterpunten aan.

De risico-inventarisatie en -beheersing maken onvoldoende deel uit van de wijze waarop Iriszorg Reclassering haar reclasseringstaak uitvoert. Iriszorg Reclassering legt, noch in de adviesfase, noch in de toezichtfase geïndividualiseerde plannen van aanpak vast. De inzet van controlemiddelen om risico's te beheersen is geen methodisch onderdeel van de reclasseringsactiviteiten.

Voor alle criteria van het aspect maatschappijbeveiliging geldt dat borging beperkt of niet aanwezig is. Iriszorg Reclassering meet amper operationele resultaten zoals

oplevertermijnen, de effecten van haar inzet of de mate waarin opdrachtgevers tevreden zijn over de werkzaamheden van Iriszorg Reclassering.

Rechtspositie reclasseringscliënten

Iriszorg Reclassering houdt over het algemeen rekening met de rechtspositie van haar cliënten. Verbeteringen acht de Inspectie wenselijk ten aanzien van het informeren van cliënten over het klachtrecht, het privacyreglement en het recht op inzage in het eigen dossier. Zo heeft Iriszorg Reclassering geen algemeen beleid en instructies om cliënten in het eerste contact te informeren over hun rechten en plichten. In de praktijk gebeurt dit alleen als de situatie daar om vraagt. Ook kent Iriszorg Reclassering twee klachtregelingen drie privacyreglementen wat voor onduidelijkheid zorgt.

Evaluatie van het beleid is daarom noodzakelijk, net als periodiek onderzoek naar de mate waarin cliënten daadwerkelijk worden voorgelicht over hun rechten en plichten en of zij dit begrijpen. Iriszorg Reclassering zou ook de kwaliteit van de bejegening van reclasseringcliënten moeten onderzoeken.

Interne veiligheid

Ten aanzien van de interne veiligheid in het eigen gebouw heeft Iriszorg beleid geformuleerd, maar de controle op de uitvoering ervan is onvoldoende. Met name de situatie op de locatie Arnhem beoordeelt de Inspectie als onveilig.

Over de veiligheid op de projectplaatsen waar de uitvoering van de werkstraffen plaatsvindt, heeft Iriszorg Reclassering onvoldoende beleid vastgelegd. Zowel beleid ter voorkoming van intimidatie en integriteitschendingen als richtlijnen voor het met regelmaat aangekondigd of onaangekondigd bezoeken van projectplaatsen ontbreekt. De veiligheid is daardoor in praktijk sterk afhankelijk van de persoonlijke invulling door medewerkers en daarmee kwetsbaar.

Ten aanzien van incidenten voldoen het beleid en de uitvoering overwegend aan de normen en verwachtingen van de Inspectie.

In het algemeen wordt het beleid ten aanzien van interne veiligheid onvoldoende geëvalueerd en bijgesteld.

Organisatieaspecten

Iriszorg Reclassering heeft een moeizame periode achter de rug. Inmiddels is de organisatie formatief weer op peil, staat er een heldere communicatiestructuur en is het management bezig de nieuwe organisatie op te bouwen. De organisatieaspecten voldoen bijna allemaal overwegend aan de verwachtingen van de Inspectie. Een aantal zaken dient nog verder ontwikkeld te worden zoals het opstellen van persoonlijke opleidingsplannen en het opnieuw uitvoeren van een medewerkerstevredenheidsonderzoek. Gezien het grote aantal nieuwe medewerkers verdient intervisie meer aandacht. De reclasseringswerkers die de werkstaffen uitvoeren zijn te weinig betrokken bij werkbegeleiding en casuïstiek. Het management heeft ook het thema integriteit nieuw leven in geblazen door een nieuwe gedragscode te introduceren. Beleid en uitvoering voldoen daarmee overwegend, maar de borging slechts beperkt omdat dit niet is gebeurd op grond van een herkenbare evaluatie van het actuele en bredere integriteitsbeleid.

Tenslotte

Iriszorg Reclassering werkt aan het verbeteren van de afspraken met de opdrachtgevers, het protocoliseren van haar processen, de borging ervan en het maken en vastleggen van werkafspraken met zorginstellingen. De kwaliteit hiervan is op dit moment nog onvoldoende. De Inspectie heeft daarom het voornemen om op termijn een vervolgonderzoek bij Iriszorg Reclassering uit te voeren om de resultaten van de door het management ingezette verbeteringen te kunnen volgen.

Aanbevelingen

De belangrijkste aanbevelingen van de Ist aan Iriszorg Reclassering luiden als volgt:¹

- 1 Verbeter de kwaliteit van de rapportages en toezichten door hierin plannen van aanpak op te nemen met daarin SMART-geformuleerde doelstellingen. Benoem daarbij activiteiten, tijdspad en toe te passen controlemiddelen.
- 2 Onderzoek meer stelselmatig in hoeverre de bestaande afspraken met zorgpartners voldoen. Betrek daarin de vraag of met de zorgpartners de problematiek van de gehele doelgroep wordt ondervangen en of de samenwerkingsafspraken tot de daarmee beoogde resultaten leiden.
- 3 Maak heldere afspraken met het parket Arnhem over de oplevertijd van voorlichtingsrapportages en monitor of oplevertermijnen van rapportages gehaald worden. Stel zonodig procedures bij om afspraken in levertijd na te kunnen komen.
- 4 Verbeter de communicatie met de opdrachtgevers door:
  - De eisen aan de inhoud van afloopberichten van toezichten in overleg met de opdrachtgevers aan te scherpen.
  - Te borgen dat overtreding van voorwaarden uit het vonnis altijd aan het parket gemeld wordt.
  - Deel te nemen aan het stopzettingsoverleg tussen reclassering en het parket.
  - Afspraken te maken met het CBTR over de samenwerking en communicatie in de overgang van de intramurale naar de extramurale fase van ISD en TR-trajecten.
  - Systematisch en periodiek tevredenheidsonderzoek uit te voeren onder opdrachtgevers over de kwaliteit van de reclasseringsdiensten
- 5 Leg beleid vast ten aanzien van de werkstraffen waarin de volgende onderwerpen zijn opgenomen:
  - Op welke wijze de uitvoering van de werkstraf een bijdrage kan leveren aan de maatschappelijke reïntegratie van de werkgestrafte.
  - De voorwaarden waar een projectplaats aan moet voldoen
  - Op welke wijze voldoende kwalitatieve en kwantitatieve beschikbaarheid van projectplaatsen gerealiseerd wordt.
  - De intensiteit en aard van het eerstelijns toezicht op de werkgestrafte door de projectplaats.
  - De intensiteit en aard van het tweedelijns toezicht door de reclassering op de projectplaats.
  - Controle op het werkproces door bijvoorbeeld taakscheiding, collegiale uitwisseling en monitorinformatie.Voer dit beleid uit en evalueer het periodiek en systematisch. Leg daarbij jaarlijks verantwoording af aan het parket Arnhem over het gevoerde beleid inzake de tenuitvoerlegging van taakstraffen, waaronder de begeleiding, het toezicht, de genomen beslissingen en de afhandeling van klachten.
- 6 Voer systematisch en periodiek onderzoek uit bij reclasseringscliënten waarbij ten minste aan de orde komen:
  - De mate waarin cliënten daadwerkelijk worden voorgelicht over hun rechten en plichten.
  - Of zij dit begrijpen.
  - Welke klachtregeling voor hen van toepassing is.
  - De kwaliteit van de bejegening van reclasseringcliënten.
- 7 Breng de veiligheid op de locatie Arnhem in overeenstemming met het veiligheidsbeleid en borg deze.

¹ De volledige lijst van aanbevelingen is opgenomen in bijlage 1.

- 8 Meet en evalueer systematisch en periodiek in hoeverre reclasseringsactiviteiten bijdragen aan de reïntegratie en recidivebeperking van reclasseringscliënten.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De Inspectie voor de Sanctietoepassing (ISt) houdt toezicht op de sanctietoepassing in Nederland. Zij doet dit onder meer door reclasseringsinstellingen met een zekere regelmaat op hun functioneren te beoordelen.

De ISt heeft de reclasseringsteams van Iriszorg in Arnhem en Nijmegen nog niet eerder doorgeïllustreerd.

Het doel van de inspectie is te beoordelen hoe het bij de Iriszorg Reclassering is gesteld met de aspecten maatschappelijke reïntegratie, maatschappijbeveiliging, rechtspositie van reclasseringscliënten, interne veiligheid en de daarmee samenhangende organisatorische aspecten. Aan de hand van haar oordeel doet de ISt verbetervoorstellen in de vorm van aanbevelingen.

1.2 Reikwijdte van de doorlichting

De inspectie omvat de reclasseringsteams van Iriszorg, organisatie voor verslavingszorg en maatschappelijke opvang. Het werkgebied van de reclasseringsteams is Gelderland en de teams zijn gevestigd op locaties in Arnhem en Nijmegen. De Inspectie heeft geen oordeel over de uitvoering van gedragsinterventies omdat Iriszorg (nog) geen erkende gedragsinterventies uitvoert.

1.3 Toetsingskader

Het toetsingskader dat de ISt bij doorlichtingen van reclasseringsinstellingen hanteert, is gebaseerd op de European rules on Community Sanctions and measures van de Council of Europe, brieven van de Minister van Justitie, inclusief het beleidskader toezicht, het ISD beleidskader en het Draaiboek Samenwerkingsmodel GW-3RO, het besluit Tenuitvoerlegging Taakstraffen, en documentatie van de Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie. Ook heeft de ISt in sommige gevallen aanvullende verwachtingen geformuleerd, gebaseerd op beleid dat de reclasseringsorganisaties zelf hebben beschreven in bijvoorbeeld het Handboek Reclassering of in door de ISt zelf geoperationaliseerde normen.

Het toetsingskader bestaat uit vijf modules, een basismodule en één voor elk van de vier reclasseringstaken: advisering, toezicht, werkstrafexecutie en gedragsinterventies. De ISt past de modules toe voor zover de te inspecteren reclasseringsinstelling de desbetreffende taak uitvoert.

Het toetsingskader omvat de aspecten maatschappelijke reïntegratie, maatschappijbeveiliging, rechtspositie reclasseringscliënten, interne veiligheid en organisatieaspecten. Genoemde aspecten zijn opgedeeld in criteria die de Inspectie beoordeelt op de dimensies beleid, uitvoering en borging. Bij de dimensie beleid beziet de Inspectie of ten aanzien van het te toetsen criterium beschreven instellingsbeleid beschikbaar is dat voldoet aan de normen uit het toetsingskader. Bij de dimensie uitvoering stelt de Inspectie vast in hoeverre de uitvoering voldoet aan de normen en verwachtingen. Bij de dimensie borging gaat de Inspectie na in hoeverre de instelling de uitvoering controleert, resultaten meet, het beleid

periodiek evalueert op effectiviteit en zonodig bijstelt. De IST formuleert haar oordeel in de volgende vier waarderingsen:

- voldoet niet aan de relevante normen en verwachtingen;
- voldoet in beperkte mate aan de relevante normen en verwachtingen;
- voldoet overwegend, maar niet volledig aan de relevante normen en verwachtingen;
- voldoet volledig aan de relevante normen en verwachtingen.

1.4 Opzet

Methode

De methode voor het uitvoeren van een doorlichting bestaat uit gegevens verzamelen uit documenten, dossiers en interviews. De Inspectie heeft in het dossieronderzoek 19 advies- en voorlichtingsrapporten, 14 toezichten en 6 werkstraffen ingezien. Het doel van het dossieronderzoek is een indruk te krijgen van de werkwijze van Iriszorg Reclassering. De selectie binnen het dossieronderzoek beoogt geen representatieve steekproef te zijn. De inspecteurs die het onderzoek uitvoeren houden interviews met medewerkers en management en met lokale opdrachtgevers, in dit geval vertegenwoordigers van het Coördinatie Bureau Terugdringen Recidive (CBTR) hofressort Arnhem en het arrondissementsparket Arnhem. Daarnaast brengen de inspecteurs een bezoek aan twee projectplaatsen waar werkstraffen uitgevoerd worden. In bijlage 4 is het inspectieprogramma opgenomen.

Al deze informatie wordt afgezet tegen het gehanteerde toetsingskader (zie paragraaf 1.3) en leidt tot een beoordeling van de te toetsen criteria op de dimensies beleid, uitvoering en borging.

Tijdpad

De IST heeft de doorlichting op 6 mei 2009 formeel aangekondigd. Het onderzoek is uitgevoerd in de periode van 23 juni tot en met 2 juli 2009. Het concept-inspectierapport is op 26 augustus 2009 voor wederhoor aangeboden aan de manager van Iriszorg Reclassering en de raad van bestuur. De hoofdinspecteur IST heeft op (eind september) 2009 het inspectierapport vastgesteld en aangeboden aan de Staatssecretaris van Justitie.

1.5 Objectbeschrijving

De reclasseringsactiviteiten van Iriszorg worden uitgevoerd door de afdeling Justitiële Verslavingszorg en aangestuurd door een afdelingsmanager. De afdeling heeft 33 reclasseringswerkers in dienst (28,55 fte) en is gevestigd op twee locaties, in Arnhem en Nijmegen die elk hiërarchisch worden aangestuurd door een teamleider. Daar doorheen loopt de verdeling in een frontoffice, dat de advies- en voorlichtingstaken uitvoert en een backoffice, dat toezicht, werkstraffen en trainingen uitvoert. Aan zowel de frontoffice als de backoffice is een werkbegeleider verbonden die verantwoordelijk is voor de inhoudelijke aansturing.

Iriszorg Reclassering heeft een periode achter de rug met een extreme doorstroom van medewerkers, ziekte en managementwisselingen. In 2007 verlieten 20 tot 25 medewerkers (60-75%) de organisatie, inclusief het gehele managementteam. Inmiddels is het personeelsbestand stabiel en is de werkelijke personeelsformatie op sterkte.

In 2008 realiseerde Iriszorg Reclassering 312 voorlichtingsrapporten, 161 adviesrapporten, 670 toezichten en 375 werkstraffen.

1.6 Recent onderzoek

Iriszorg Reclassering was niet eerder object van inspectie door de ISt. Wel is de organisatie object van onderzoek geweest in het themaonderzoek 'Reclasseringstoezicht op veroordeelden tot tbs met voorwaarden' (ISt, 2006). Toen viel de organisatie nog onder De Grift, dat later tot Iriszorg is gefuseerd.

1.7 Leeswijzer

De hoofdstukken behandelen elk een toezichtaspect uit het toetsingskader en zijn opgebouwd uit paragrafen die de toetsing op een criterium beschrijven. De toetsing op een criterium start met een korte samenvatting van de normen en verwachtingen bij het betreffende toetsingscriterium. Dan volgt een beschrijving van de bevindingen, het oordeel en eventuele aanbevelingen. Bij de criteria die betrekking hebben op maatschappelijke reïntegratie en maatschappijbeveiliging zijn deze uitgewerkt naar de verschillende reclasseringstaken.

De aanbevelingen zijn gericht aan Iriszorg Reclassering, tenzij anders is aangegeven.

2 Maatschappelijke reïntegratie

De activiteiten van de reclassering hebben onder meer tot doel bij te dragen aan de maatschappelijke reïntegratie van justitiabelen om zo de recidivekans op lange termijn te verminderen. De bijdrage aan de maatschappelijke reïntegratie kan bestaan uit de uitvoering van programma's of interventies gericht op gedragsverandering, het toeleiden naar behandel-, zorg of begeleidingsinstanties. Ook kan de reïntegratie bestaan uit het realiseren van praktische voorwaarden zoals huisvesting, inkomsten en een identiteitsbewijs die maatschappelijke participatie mogelijk maken.

De Inspectie onderscheidt binnen het aspect maatschappelijke reïntegratie twee criteria:

- de inhoud van het reclasseringscontact;
- de samenwerking met partners.

Deze indeling vormt de basis voor dit hoofdstuk. De paragrafen 2.1 tot en met 2.4 beschrijven en beoordelen in welke mate de inhoud van achtereenvolgens het advies, het reclasseringstoezicht, de werkstraf en de gedragsinterventie bijdraagt aan de maatschappelijke reïntegratie van de reclasseringscliënt. De paragrafen 2.5 tot en met 2.7 beschrijven en beoordelen in hoeverre de reclasseringsunit samenwerkt met relevante netwerkpartners of eventueel andere reclasseringsonderdelen om via hen een bijdrage aan de maatschappelijke reïntegratie van de reclasseringscliënt te realiseren.

Het hoofdstuk sluit in paragraaf 2.8 af met een conclusie over het aspect maatschappelijke reïntegratie.

2.1 Inhoud van het advies

criterium

De interventies die het advies voorstelt, zijn onderbouwd met een gevalideerd instrument zoals RISC of Quickscan.² Indien het advies afwijkt van de uitkomst van het gebruikte instrument, is dit helder onderbouwd en vastgelegd in het dossier. De organisatie voorziet in instructies ten aanzien van de overdracht naar de toezichthouder in geval van lange wachttijden, kwetsbare cliënten of betrokkenheid van externe instellingen bij het toezicht. Reclasseringsrapporten stellen interventies voor die reïntegratie van de cliënt en/of voorkoming van herhaling van delictgedrag tot doel hebben. De rapportages worden gecontroleerd en er zijn aantoonbare evaluaties waaruit blijkt dat gemeten wordt wat de uitkomsten zijn van de adviezen, tot welke interventies deze leiden en welke effecten deze interventies hebben.

Bevindingen

Instructies

De reclasseringswerkers van Iriszorg Reclassering maken gebruik van het Handboek Reclassering en de formats in het Cliënt Volg Systeem (CVS) en RISC. De reclasseringswerkers leggen afspraken over de inhoud van het advies vast in notulen van het werkoverleg. Ze beschikken niet over een actueel en volledig naslagwerk. De werkwijzen veranderen snel en het lukt reclasseringswerkers

² RISC (Recidive Inschatting Schalen) is een instrument dat op basis van criminogene factoren het recidiverisico, mogelijkheden voor gedragsbeïnvloeding en de geschikte gedragsinterventies bepaalt.

De Quickscan is een selectie-instrument om in de eerste fase van het strafproces een inschatting te maken of een afname van de RISC wenselijk is en of de vervolgvactiteiten moeten worden ingezet.

daardoor niet altijd om alle nieuwe ontwikkelingen en nieuwe instructies helder te krijgen.

Overdracht

Er zijn geen instructies over de wijze waarop de reclasseringswerker die het voorlichtings- of adviesrapport uitbrengt de cliënt overdraagt aan de reclasseringswerker die het toezicht uitvoert. Omdat Irizzorg Reclassering uit kleine, overzichtelijke teams bestaat weten rapporteur en toezichthouder elkaar meestal gemakkelijk te vinden als zij elkaars cliënten overnemen. Soms levert de overdracht toch wel eens problemen op. Bijvoorbeeld als er bepaalde eisen aan de toezichthouder zijn gesteld (man/vrouw, jong/ oud) of als er een lange tijd zit tussen het advies en de daadwerkelijke uitvoering van het toezicht. Om dit in de toekomst te voorkomen zijn er plannen voor een structureel overlegmoment tussen de adviseurs en de toezichthouders.

Onderbouwing van geadviseerde interventies

De adviezen zijn bijna altijd gebaseerd op een RISc. De Quickscan waarmee een reclasseringswerker in de eerste fase van het strafproces een inschatting kan maken of een afname van de RISc wenselijk voert Irizzorg Reclassering nog niet uit; binnenkort krijgen de reclasseringswerkers een cursus om zich hierin te bekwamen. Het komt regelmatig voor dat Irizzorg Reclassering in aanvulling op de RISc om een psychologisch onderzoek vraagt bij het Nationaal Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP).

Uit het dossieronderzoek blijkt dat bij één van de achttien bestudeerde adviezen er geen RISc is afgenomen. Dit betrof een advies over een TBS verlenging. In het geval dat een voorlichtings- of adviesrapport een reclasseringstoezicht voorstelt, bevat het in de regel geen plan van aanpak met concrete doelstellingen. Alleen als dit een eis is van de opdrachtgever zoals bij een adviesrapportage voor Voorwaardelijke Invrijheidstelling (VI), bevat het rapport wel een plan van aanpak met concrete doelstellingen. CVS kent een sjabloon voor een plan van aanpak, maar de reclasseringswerkers zijn niet gewend dit in te vullen.

De adviezen stellen interventies voor zoals een reclasseringstoezicht en een ambulante of residentiële behandeling bij een verslavingskliniek. Als een advies afwijkt van de uitkomst van de RISc-score dan is de werkwijze bij Irizzorg Reclassering om dit expliciet te onderbouwen. In één van de achttien dossiers uit het dossieronderzoek werd niet onderbouwd dat een cliënt met een veelplegerstatus toch een gemiddeld recidiverisico had.

Controle en evaluatie

De werkbegeleider controleert bij alle rapporten of de RISc is afgenomen, of het rapport de vraag van de opdrachtgever beantwoordt, welke interventies worden geadviseerd en of deze logisch volgen uit de bevindingen. Dit bespreekt de werkbegeleider met de rapporteur. De werkbegeleider controleert niet of het advies eventuele controlemiddelen en een (volledig) plan van aanpak met doelstellingen voor reïntegratiedoelinden tijdens een toezicht voorstelt. De reden hiervoor is dat er in de situatie van de cliënt iets veranderd kan zijn als het toezicht start. Irizzorg Reclassering voert geen dusdanige registratie van doelstellingen en resultaten van eerder geadviseerde interventies dat ze uit het geheel ervan lering kan trekken. Overigens kent het CVS deze functie ook niet.

Oordeel

Het beleid over de inhoud van het advies voldoet overwegend, maar niet volledig aan de normen en verwachtingen. Het ontbreekt Irizzorg Reclassering aan een actueel volledig naslagwerk over de inhoud van het advies en aan instructies over de overdracht van de adviseur aan de toezichthouder in geval van lange

wachttijden, kwetsbare cliënten of betrokkenheid van externe instellingen bij het toezicht.

De uitvoering van het advies voldoet eveneens overwegend, maar niet volledig. Enerzijds staan in het advies interventies gericht op reïntegratie van de cliënt, maar anderzijds is de kwaliteit van de inhoud van de adviezen wisselend omdat de adviezen in de regel geen heldere en concrete doelstellingen bevatten. De werkbegeleider controleert de rapportages, maar niet op aanwezigheid van een volledig plan van aanpak en er zijn geen aantoonbare evaluaties van de gegeven adviezen. Ook is niet bekend tot welke interventies de adviezen leiden en welke effecten deze interventies hebben. Daarom voldoet de borging in beperkte mate.

Aanbevelingen

- Stel instructies op voor de overdracht van een adviseur aan een toezichthouder.
- Verbeter de kwaliteit van de rapportages door plannen van aanpak met daarin heldere concrete doelstellingen in de adviezen op te nemen.
- Monitor de doelstellingen van maatschappelijke reïntegratie van de reclasseringscliënt die opgenomen zijn in adviezen. Meet en evalueer vervolgens in hoeverre deze daadwerkelijk tot effecten leiden.

2.2 Inhoud van het toezicht

criterium

De interventies die binnen het toezicht plaatsvinden zijn onderbouwd met een RISc en geformuleerd aan de hand van SMART-doelstellingen³ die bijdragen aan de resocialisatie van de justitiabele. Er is een aantoonbare overdracht van de uitvoerder van het adviesproduct en/of de RISc naar de toezichthouder.

Na afloop van het toezicht heeft de justitiabele aantoonbare vorderingen gemaakt op leefgebieden die als criminogene factoren waren aangemerkt. Er vindt controle plaats of het toezicht conform de instructies een bijdrage levert aan resocialisatie van de justitiabele onder meer door eind- en halfjaarlijkse tussenevaluaties. De organisatie doet evaluatief onderzoek naar de bijdrage van gepleegde interventies aan de resocialisatie van de justitiabele en hoe de justitiabele dit ervaren heeft.

Bevindingen

Instructies

Naast het Handboek Reclassering en CVS kunnen de reclasseringswerkers van het toezicht gebruik maken van instructies over artikelplaatsingen, elektronisch toezicht (ET), forensisch psychiatrisch toezicht FPT), plaatsing in een jeugdinrichting (PIJ) en TBS. Toezichthouders hebben bovendien lokale instructies over de werkwijze die ze kunnen terugvinden op de PC en die voor hen duidelijk zijn. Het beleidskader voor reclasseringstoezicht dat het ministerie van Justitie in 2007 heeft opgesteld is niet vertaald in instructies. Binnenkort starten de reclasseringswerkers met de cursus 'Redesign Toezicht'.⁴

Onderbouwing van interventies

De interventies die binnen het toezicht plaatsvinden, zijn in beginsel onderbouwd met een RISc. Dit is dan de RISc die tijdens het voorlichtings- of adviesrapport is afgenomen, want tijdens het lopende toezicht voert Iriszorg Reclassering in de regel geen herhalingsRISc's uit. De interventies zijn gericht op de resocialisatie van de justitiabele. Van de dertien dossiers is het bij vier onduidelijk welke interventies er

³ SMART staat voor Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdgebonden.

⁴ Redesign Toezicht is een beleidsprogramma dat vernieuwing en verbetering van het reclasseringstoezicht tot doel heeft

in het toezicht plaatsvinden. Bij de overige negen dossiers volgt de cliënt al een behandeling of hulpverlening of gaat de toezichthouder tijdens het toezicht op zoek naar passende behandeling of hulpverlening.

Doelstellingen van het toezicht

Er is geen document of vaste plaats in het dossier (bijvoorbeeld toezichtovereenkomst of plan van aanpak) waar de doelstellingen van een toezicht genoemd staan. Soms staan ze in de evaluaties van een toezicht. De doelstellingen zijn niet SMART geformuleerd en de omschrijvingen zijn erg algemeen, bijvoorbeeld 'recidive voorkomen', 'uitzetten van hulpverlening', 'toezicht houden'. Specifiekere doelen die meer gericht zijn op de persoonlijke situatie van de ondertoezichtgestelde zoals huisvesting vinden of schuldenproblematiek oplossen, bespreken de toezichthouders wel met de cliënt, maar deze nemen ze niet op in de overeenkomst of ander document. Omdat klinieken en ander hulpverleningsinstelling vaak een wachtlijst hebben vinden de toezichthouders het lastig om een tijdpad op te stellen voor activiteiten binnen het toezicht.

Overdracht

Er is geen aantoonbare overdracht van de uitvoerder van het adviesproduct en/of de RISc naar de toezichthouder. Dit is niet te herleiden uit de dossiers. Een enkele keer is er een e-mail terug te vinden over een overdracht, maar uit de inhoud is niet direct duidelijk dat dit een overdracht is. De toezichthouder controleert in CVS of de adviseur een collega van Iriszorg Reclassering is en als dit zo is dan neemt de toezichthouder eventueel contact op.

Controle en evaluatie

De toezichthouders evalueren een toezicht halfjaarlijks volgens een vast sjabloon. Hierin staat het verloop van het toezicht beschreven. Uit het dossieronderzoek bleek dat een enkele evaluatie ontbreekt, of identiek is aan die van het voorafgaande half jaar. De werkbegeleiders controleren de tussentijdse evaluaties. Iriszorg Reclassering verricht geen evaluatief onderzoek naar de bijdrage van de gepleegde interventies aan de resocialisatie van de justitiabele en hoe de justitiabele dit ervaren heeft.

Oordeel

Het beleid over de inhoud van het toezicht voldoet overwegend aan de normen en verwachtingen van de ISt. Het beleid en de instructies zijn mede gericht op het leveren van een bijdrage van het toezicht aan de reïntegratie van de cliënt. Echter de instructies zijn nog niet geactualiseerd naar het voorbeeld van het landelijk beleidskader dat in 2007 is afgesproken tussen de reclasseringsorganisaties en het Ministerie van Justitie.

De uitvoering en de borging van het toezicht voldoen beide in beperkte mate aan de normen en verwachtingen. De inhoud van het toezicht is niet duidelijk vertaald in SMART-geformuleerde doelstellingen die bijdragen aan de reïntegratie van de onder toezicht gestelde. Ook is er geen aantoonbare overdracht tussen de adviseur en de toezichthouder als gevolg van het ontbreken van instructies ten aanzien hiervan (zie paragraaf 2.1).

De evaluatie van de toezichten is over het algemeen tijdig en gebeurt volgens een vast format waardoor er op casusniveau sprake is van borging. De organisatie brengt echter niet de reïntegratiedoelstellingen in kaart. En het ontbreekt Iriszorg Reclassering aan evaluatief onderzoek naar de mate waarin zij de doelstellingen realiseert, waardoor er onvoldoende inzicht is in hoeverre het reclasseringstoezicht bijdraagt aan de maatschappelijke reïntegratie van haar cliënten.

Aanbevelingen

- Leg SMART- doelstellingen vast zodat toezichthouders en in het verlengde de werkbegeleiders kunnen monitoren in hoeverre een cliënt vorderingen maakt tijdens een toezicht en welke bijdrage hulpverlening en andere interventies daaraan leveren.
- Meet en evalueer in hoeverre reclasseringstoezichten bijdragen aan de reïntegratie van onder toezicht gestelden (en daarmee aan het voorkomen van recidive).

2.3 Inhoud van de werkstraffen

criterium

Uit beleidsstukken, protocollen of procesbeschrijvingen blijkt expliciet hoe de reclasseringsorganisatie de uitvoering van de werkstraffen laat bijdragen aan maatschappelijke reïntegratie van de werkgestrafte. Dit is vertaald in activiteiten en operationele doelstellingen van de werkgestrafte. Er wordt bij de plaatsing van een werkgestrafte rekening gehouden met het gepleegde delict, de capaciteiten, mogelijkheden en specifieke omstandigheden van de werkgestrafte, alsmede de reisafstand tot de projectplaats. De reclassering meet en evalueert de bijdrage van de werkstrafexecutie aan de maatschappelijke reïntegratie van de werkgestrafte en stelt beleid stelt als het nodig is beleid bij.

Bevindingen

Instructies

Reclasseringswerkers van de werkstraffen vinden hun instructies in de 'werkstrafmodule' en in RISc. Het systeem met voorgedrukte sjablonen vinden ze enerzijds fijn en duidelijk werken en anderzijds soms lastig. De vaste sjablonen zijn namelijk niet aan te passen, de gebruiker kan bijvoorbeeld aan een brief niets specifiek over de persoon van de werkgestrafte toe te voegen. Irizzorg Reclassering heeft geen eigen beleid of instructies voor de uitvoering van de werkstraffen vastgelegd. Irizzorg Reclassering heeft in haar werkstrafbeleid geen visie over de bijdrage van de werkstraf aan de resocialisatie van de cliënt.

Bijdrage aan reïntegratie

In de dagelijkse uitvoering van de werkstraffen is de bijdrage van een werkstraf aan de resocialisatie van de cliënt minimaal. Het sec executeren van een sanctie is het eerste doel bij de doelgroep van Irizzorg Reclassering. Een dagbesteding bieden in de vorm van een werkstraf ziet Irizzorg Reclassering ook als bijdrage aan de maatschappelijke reïntegratie. Zeer sporadisch verwijst een reclasseringswerker werkstraffen de cliënt door naar hulpverlening of blijft een werkgestrafte werken op de projectplaats na voltooiing van de werkstraf.

Veel cliënten die een werkstraf hebben bij Irizzorg Reclassering staan er ook onder toezicht. De bijdrage aan de resocialisatie van een cliënt vindt dan plaats in het kader van het toezicht. De Inspectie heeft in het dossieronderzoek bij de vijf onderzochte werkstrafdossiers geen activiteiten terug kunnen vinden die maatschappelijke reïntegratie tot doel hadden.

Maatwerk projectkeuze

Reclasseringswerkers van de werkstrafunit van Irizzorg Reclassering houden bij de plaatsing van een werkgestrafte rekening met het gepleegde delict, de capaciteiten, mogelijkheden en specifieke omstandigheden van de werkgestrafte. Een potentieel agressieve cliënt plaatsen ze niet bij externe projectplaatsen, maar op het groepsproject van Irizzorg zelf. De werkstrafmedewerkers houden rekening met de reisafstand tot de projectplaats, al is dit soms wel lastig doordat de regio zo groot

is. Een oplossing is soms spreiding van de werkstraf in de tijd waardoor de reiskosten niet te zwaar op de maandelijkse lasten drukken.

Controle en evaluatie

De werkbegeleider gedragsinterventies controleert niet of de reclasseringswerkers werkstraf de taakstraffen volgens de werkinstructies uitvoeren. Zij hebben bijvoorbeeld geen caseloadbesprekingen. De administratie controleert of de dossiers in orde en compleet zijn.

Iriszorg Reclassering houdt niet bij in hoeverre de werkstrafexecutie bijdraagt aan de maatschappelijke reïntegratie van de werkgestrafte.

Oordeel

Het beleid van Iriszorg Reclassering over de inhoud van de werkstraffen voldoet niet aan de normen en verwachtingen van de Ist omdat de organisatie geen beleid heeft over de bijdrage van de werkstraffen aan de reïntegratie van werkgestraften.

Medewerkers maken maatschappelijke reïntegratie slechts zelden een doel tijdens de werkstraf. Zij leveren wel maatwerk bij de plaatsing van werkgestraften door bijvoorbeeld rekening te houden met de verslaving van de cliënt of door rekening te houden met bestaand werk van een cliënt. Dit vergoot de kans dat cliënten hun werkstraf kunnen voldoen en daarmee geen vervangende hechtenis hoeven te ondergaan. Daarom voldoet de uitvoeringspraktijk van de inhoud van de werkstraffen overwegend aan de normen en verwachtingen. De borging van de inhoud van de werkstraffen ontbreekt omdat er slechts administratieve controle is op de uitvoering en er geen metingen zijn van de mate waarin werkstrafexecutie bijdraagt aan maatschappelijke reïntegratie van cliënten.

Aanbeveling

- Leg in beleid en instructies vast op welke wijze de uitvoering van de werkstraf een bijdrage kan leveren aan de maatschappelijke reïntegratie van de werkgestrafte. Voer dit beleid uit, meet de resultaten hiervan en evalueer deze.

2.4 Samenwerking bij advies en toezicht

Criterium

De reclasseringsunit heeft, afgestemd op de doelgroep, afspraken gemaakt met lokale instellingen, bijvoorbeeld in de vorm van convenanten. De reclassering maakt gebruik van informatie of medewerking van instanties die kunnen bijdragen aan reïntegratie zoals maatschappelijke opvang of begeleiding, behandelinstellingen, (schuld-)hulpverlening, werk- of uitkeringsinstanties en zij verwijst naar dergelijke instanties. De verhouding van het aantal toeleidingen naar zorg ten opzichte van voorlichtingsrapportages sluit aan bij soortgelijke units elders in het land.

De reclassering evalueert de samenwerking met betreffende instellingen en stelt zodontig afspraken bij.

Bevindingen

Convenanten en werkafspraken

Ten eerste is Iriszorg Reclassering partner in de veelplegersconvenanten van Nijmegen, Zutphen en Arnhem en ze heeft afspraken over informatie-uitwisseling met politie en justitie. Ten tweede maakt Iriszorg Reclassering onderdeel uit van het Forensisch Psychiatrisch Netwerk Gelderland Zuid. Andere partners hierin zijn onder andere Groot Batelaar, de RIBW, Maatschappelijke opvang en diverse GGz instellingen. In de regio Nijmegen is Iriszorg Reclassering officieel samenwerkingspartner in de geestelijke gezondheidszorg en heeft ze een contract met de gemeente Nijmegen over outreachende begeleiding. Ten derde heeft Iriszorg Reclassering specifieke verslavingszorg samenwerkingsverbanden die zijn

vastgelegd. Het betreft de samenwerkingsovereenkomst leernetwerk verslavingszorg regio Zuid-Oost samen met andere SVG-instellingen en een contract met gemeente Nijmegen SoZaWe over vijftien activeringstrajecten voor verslaafden.

Toeleiding

De samenwerking met de zorgafdeling van Iriszorg is goed. Enerzijds is de verslavingsreclassering ingebed in de organisatie van Iriszorg anderzijds is er een gevoel bij medewerkers dat de verslavingsreclassering een ondergeschoven kindje is in de organisatie. Over de toeleidingen zorg heeft de reclassering afspraken met de zorgafdeling van Iriszorg. Reclasseringwerkers leveren een aanmeldingformulier voor toeleiding zorg in bij de centrale van de polikliniek. De centrale van de polikliniek zet de toeleiding zorg vervolgens verder uit. Hierbij hebben klanten van de Iriszorg Reclassering voorrang op anderen. Reclasseringwerkers van Iriszorg hebben verder contact en samenwerking met o.a. Zorgafdeling van Iriszorg, Groot Batelaar, Kairos, Gelderse Roos en de Piet Roorda kliniek.

Bij iets minder dan de helft van de onderzochte dossiers van de voorlichtings- en adviesrapportages maakt de reclasseringwerker geen gebruik van informatie van instanties die kunnen bijdragen aan reïntegratie van de cliënt. De tijdsdruk voor de oplevering van een rapportage maakt het moeilijk om in deze fase een samenwerking tot stand te brengen. Bij de toezichtdossiers wordt in bijna alle gevallen samengewerkt met instanties die kunnen bijdragen aan reïntegratie van een cliënt. In de dossiers is de samenwerking soms heel specifiek beschreven, dan weer erg algemeen.

Uit het dossieronderzoek blijkt bovendien dat Iriszorg Reclassering soms een verschillende visie heeft over het verloop van een behandeling ten opzichte van de instantie waar een cliënt naar toe is geleid en dat daar vooraf niet over gesproken is. Iriszorg Reclassering is daarom gestart met het opzetten van werkoverleggen met zorginstellingen waar ze cliënten naartoe verwijst. Het uitgangspunt is om één keer per maand een overleg te hebben. Inmiddels heeft Iriszorg Reclassering met vijf zorginstellingen concrete werkplannen. Met Groot Batelaar zijn afspraken gemaakt omdat de verwachtingen die beide organisaties van elkaar hadden, verschilden van wat ze konden bieden. Er liggen geen afspraken vast op papier. Werkafspraken worden gemaakt via de teamleider die het bekend maakt via de mail.

De verhouding van het aantal toeleidingen naar zorginstellingen ten opzichte van het aantal voorlichtingsrapportages is 50%. Dat is relatief weinig ten opzichte van soortgelijke units elders in het land. Dit komt doordat een deel van de toeleidingen naar zorginstelling niet als zodanig is geregistreerd in het CVS. Of een toeleiding is er wel ingezet, maar administratief niet afgemaakt.

Evaluatie

Buiten het opstellen van mondelinge werkafspraken evalueert Iriszorg Reclassering de samenwerking met haar partners niet. Bovendien beschikt Iriszorg Reclassering niet over een inventarisatie van instellingen waar samenwerkingsafspraken mee moeten zijn voor een goede uitvoering van de advisering en de toezichten.

Oordeel

Iriszorg Reclassering heeft met verschillende partners convenanten over de samenwerking. Desondanks zijn de verwachtingen naar elkaar toe niet altijd helder en niet vastgelegd. Daarom voldoet het beleid over de samenwerking bij advies en toezicht overwegend en niet volledig. De uitvoering voldoet daarom eveneens overwegend omdat de onduidelijke afspraken zorgen voor onduidelijkheden in de uitvoering. De onduidelijkheden in de uitvoering komen ook doordat er in de adviesfase weinig tijd is om een samenwerking met een hulpverleningsinstelling

rondom de reïntegratieplannen van een cliënt op te starten. De samenwerking met relevante instellingen kristalliseert dan nog in de toezichtfase uit. Iriszorg Reclassering evalueert de samenwerking met relevante samenwerkingspartners niet en daarom voldoet de borging op de samenwerking bij advies en toezicht niet aan de normen en verwachtingen van de IST.

Aanbevelingen

- Inventariseer met welke instellingen samenwerkingsafspraken gemaakt moeten worden voor een goede uitvoering van de advisering en de toezichten.
- Onderzoek meer stelselmatig in hoeverre de bestaande afspraken met netwerkpartners voldoen. Betrek daarin de vraag of met de samenwerkingspartners de problematiek van de gehele doelgroep wordt ondervangen en of de samenwerkingsafspraken tot de daarmee beoogde resultaten leiden.

2.5 Samenwerking bij werkstraffen

Criterium

De organisatie heeft beleid, inclusief taak- en verantwoordelijkheidsverdeling, waarin is vastgelegd hoe de kwalitatieve en kwantitatieve beschikbaarheid van projectplaatsen wordt gerealiseerd. Er is een lijst van projectplaatsen waarvan de reclassering gebruik kan maken. Deze is voorzien van de naam van de instelling of organisatie, het doel van de instelling of organisatie en de aard van de werkzaamheden die kunnen worden verricht. Ook staat hier in wat de wijze van begeleiding van de taakgestrafte moet zijn en zit er een verklaring in aangaande de bereidheid van de instelling of organisatie om controlerende taken uit te voeren. Alle projectplaatsen voldoen aan de gestelde voorwaarden en zijn goedgekeurd door het Openbaar Ministerie. Er zijn voldoende projectplaatsen om alle werkgestraften te kunnen plaatsen en er is voldoende variatie in beschikbare projectplaatsen om verschillende doelgroepen (b.v. vrouwen, mensen met een beperking, zedendelinquenten) te kunnen plaatsen.

De organisatie controleert en evalueert periodiek de werkrelatie met de projectplaatsen, of de individuele projectplaatsen nog aan de gestelde voorwaarden voldoen en of de totale kwalitatieve en kwantitatieve beschikbaarheid van projectplaatsen nog voldoet. Wanneer een projectplaats niet meer aan de gestelde eisen voldoet, beëindigt de organisatie de samenwerking met de betreffende projectplaats.

Bevindingen

Beschikbaarheid en kwaliteit

Iriszorg Reclassering heeft buiten het besluit taakstraffen en het Handboek Reclassering geen eigen beleid over de voorwaarde waaraan de realisatie van kwalitatieve en kwantitatieve beschikbaarheid van projectplaatsen moet voldoen. Iriszorg Reclassering geeft een groepsproject in Arnhem en een groepsproject in Nijmegen waar zowel patiënten van de zorgafdeling van Iriszorg Reclassering als reclasseringscliënten van Iriszorg Reclassering te werk gesteld kunnen worden. Verder maken ze gebruik van de projectplaatsen van de projectenbank die de RN Arnhem in beheer heeft. Noch bij het OM noch bij Iriszorg Reclassering is het bekend of alle werkstrafprojecten goedgekeurd zijn door het OM. Op de 'externe' werkstrafplaatsen waar zowel RN als Iriszorg Reclasseringscliënten terecht kunnen heeft RN vaker meer geschikte kandidaten. Soms lukt het om een cliënt van Iriszorg Reclassering te plaatsen. Cliënten die in de regio Arnhem en Nijmegen hun werkstraf uitvoeren worden direct opgeroepen en kunnen snel geplaatst worden. Cliënten in de regio Ede en Tiel moet soms enkele maanden wachten voordat ze hun werkstraf uit kunnen voeren

Variëteit

Over het algemeen heeft Iriszorg Reclassering voldoende variatie in beschikbare projectplaatsen om verschillende doelgroepen (b.v. vrouwen, mensen met een beperking, zedendelinquenten) te kunnen plaatsen. In bijzondere gevallen vergt het voor de medewerkers creativiteit om mensen goed te plaatsen. Zo missen de medewerkers bijvoorbeeld groepsprojecten waar ze zwaar verslaafde werkgestraften in het weekend te werk kunnen stellen. Meer dan de helft van de werkgestraften worden geplaatst op de eigen groepsprojecten van Iriszorg.

Controle en evaluatie

De medewerkers van Iriszorg Reclassering beheren elk zelf hun relatie met de werkstrafprojecten in hun regio en beoordelen zelf of ze voldoende plaatsen hebben voor een vlotte doorstroom van werkgestraften. De wijze waarop zij dit doen wisselt per medewerker. De ene medewerker heeft alleen contact met een projectplaats als de werkgestrafte en de medewerker er naartoe gaan voor een intake en daarna is er telefonisch contact. De andere medewerker gaat buiten deze activiteiten om ook naar de projectplaatsen om zich ervan te vergewissen dat alles goed gaat. Iriszorg Reclassering voert buiten deze contacten geen periodieke evaluatie uit naar de werkrelatie en met de projectplaatsen of de individuele projectplaatsen nog aan de gestelde voorwaarden voldoen. Iriszorg Reclassering evalueert de werkstrafprojectplaatsen niet periodiek, maar als medewerkers van Iriszorg Reclassering een projectplaats niet meer geschikt vinden om een cliënt te plaatsen dan beëindigen ze de samenwerking met de betreffende projectplaats.

Oordeel

Het beleid van Iriszorg Reclassering over de samenwerking bij werkstraffen voldoet in beperkte mate aan de normen en verwachtingen van de IST. Iriszorg Reclassering heeft geen beleid over de realisatie van kwalitatieve en kwantitatieve beschikbaarheid van projectplaatsen. Met uitzondering van het landelijke beleid heeft Iriszorg Reclassering geen beleid over de voorwaarden waaraan projectplaatsen moeten voldoen. De uitvoering van de samenwerking bij werkstraffen voldoet overwegend, maar niet volledig aan de normen en verwachtingen. De beschikbaarheid en variëteit in werkstrafplaatsen is over het algemeen voldoende bij Iriszorg Reclassering. De meeste cliënten kunnen over het algemeen redelijk snel geplaatst worden op een project, maar Iriszorg Reclassering houdt geen registratie bij van de doorlooptijden. Het is voor zowel Iriszorg Reclassering als het OM bovendien niet duidelijk of alle projectplaatsen voldoen aan de gestelde voorwaarden en of het OM de projectplaatsen heeft goedgekeurd. De borging van de samenwerking bij werkstraffen voldoet in beperkte mate. Iriszorg Reclassering monitort niet of de totale kwalitatieve en kwantitatieve beschikbaarheid van projectplaatsen voldoet en er is geen periodieke evaluatie naar de werkrelatie met de projectplaatsen of deze nog aan de gestelde voorwaarden voldoen.

Aanbevelingen

- Formuleer de voorwaarden waar een projectplaats aan moet voldoen en geef daarbij ook aan op welke wijze voldoende kwalitatieve en kwantitatieve beschikbaarheid, inclusief taak en verantwoordelijkheidsverdeling, gerealiseerd wordt.
- Draag zorg voor een systematische evaluatie van de uitvoering van het bovenstaande beleid, de werkrelatie met werkstrafprojecten en de mate waarin de projectplaatsen aan de eisen voldoen. Zorg er bovendien voor dat het OM alle projectplaatsen goedkeurt.

2.6 Conclusie maatschappelijke reïntegratie

Irizzorg Reclassering heeft te weinig (vastgelegd) beleid en instructies ten aanzien van de maatschappelijke reïntegratie van haar cliënten. Dit geldt met name voor de werkstraffen. In de uitvoering heeft Irizzorg Reclassering meer aandacht voor maatschappelijke reïntegratie. Een van de aandachtspunten is de inhoud van het toezicht. Noch in een rapportage, noch binnen een toezicht worden SMART geformuleerde doelstellingen vastgelegd en er is geen aantoonbare overdracht tussen de adviseur en de toezichthouder. Een ander aandachtspunt is het betrekken van hulpverleningsinstanties bij het opstellen van voorlichtings- en adviesrapportages.

Op casusniveau is er meestal sprake van controle, maar nog nergens controleert of evalueert Irizzorg Reclassering alle inspanningen die ze verricht voor maatschappelijke reïntegratie van haar doelgroep. Convenanten die in het verleden zijn afgesloten zijn niet geëvalueerd.

3 Maatschappijbeveiliging

De activiteiten van de reclassering hebben onder meer maatschappijbeveiliging tot doel. Op een indirecte manier draagt de reclassering bij aan maatschappijbeveiliging door een schakel te vormen in de strafrechtsketen. De reclassering levert een bijdrage aan de strafrechtsketen door enerzijds advisering aan de rechtelijke macht of de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) over sanctiemodaliteiten en anderzijds de uitvoering van vonnissen, beschikkingen of kennisgevingen van de rechtelijke macht of de DJI. Op een meer directe wijze dragen de reclasseringsactiviteiten bij aan maatschappijbeveiliging door zich te richten op identificatie en beheersing van recidiverisico's bij justitiabelen op de korte termijn.

De Inspectie onderscheidt daarom binnen het aspect maatschappijbeveiliging drie criteria.

- 1 Bijdrage aan de strafrechtsketen
- 2 Risico-identificatie
- 3 Risicobeheersing

De paragrafen 3.1 tot en met 3.4 beschrijven en beoordelen de bijdragen aan de strafrechtsketen van achtereenvolgens de advisering, het toezicht, de werkstrafexecutie en de gedragsinterventies. De paragrafen 3.5 en 3.6 beschrijven en beoordelen de risico-identificatie en -beheersing bij advies en toezicht.

Het hoofdstuk sluit in paragraaf 3.7 af met een conclusie over het aspect maatschappijbeveiliging.

3.1 Bijdrage strafrechtsketen advies

Criterion

De reclassering maakt afspraken ten aanzien van de (tijdige) oplevering van adviesproducten en vertaalt dit in instructies. Prioriteitstelling vindt in overleg met opdrachtgevers plaats. De adviezen worden binnen de daarvoor afgesproken termijn uitgebracht. Een advies in het kader van Terugdringen Recidive (TR) wordt binnen vier weken na ontvangst van de opdracht uitgebracht. De reclassering evalueert de tevredenheid van opdrachtgevers over de kwaliteit en tijdigheid van de adviezen. De opdrachtgevers zijn tevreden over de levering van de adviesproducten.

Bevindingen

Afspraken met opdrachtgevers

Het parket Arnhem en Iriszorg Reclassering hebben geen eensluidende beelden over de afgesproken levertermijnen van voorlichtingsrapporten. Het parket Arnhem gaat uit van landelijke afspraken, namelijk dat voorlichtingsrapporten binnen acht weken geleverd dienen te worden, of binnen zes weken als de reclasseringscliënt gedetineerd is. Een advies ten behoeve van een reïntegratietraject binnen de maatregel Instelling Stelselmatige Dader (ISD) moet binnen 28 dagen zijn uitgebracht. Medewerkers van Iriszorg Reclassering nemen echter de zittingsdatum als uitgangspunt en houden aan dat een rapport veertien dagen daarvoor moet zijn uitgebracht.

Voor de rapportages ten behoeve van TR-reïntegratieplannen geldt dat deze binnen vier weken (of 20 werkdagen) moeten zijn uitgebracht, zoals het draaiboek TR voorschrijft.

Het parket en de reclassering hebben een aantal prioriteitsdoelgroepen afgesproken. Deze doelgroepen worden met voorrang in de preventieve hechtenisfase door de

reclassering bezocht (vroeghulp⁵) en indien van toepassing wordt er een schorsingsadvies (vroeghulpinterventierapport⁶) uitgebracht. In de toekomst zal de prioriteitstelling meer vanuit de Veiligheidshuizen⁷ gebeuren. Er geldt echter geen formele prioritering in de snelheid van oplevering voor deze doelgroepen. In de praktijk is de zittingsdatum leidend.

Snelheid van rapportage

Het CBTR geeft aan dat ongeveer een kwart van alle adviesrapportages aan het CBTR een overschrijding kent van de oplevertermijn van vier weken. De reclassering noch het parket monitoren systematisch in welke mate het de reclassering lukt om aan de zes of acht weken doorlooptermijn of aan de termijn van de zittingsdatum te voldoen bij het uitbrengen van voorlichtingsrapportages. Uit de door de SVG gehouden audit bleken de volgende oplevertermijnen voor voorlichtingsrapportages in 2008.

Tabel I Doorlooptijd voorlichtingsrapportages 2008

doorlooptijd	Aantal	percentage
0 - 30 dagen	1	0%
30 - 60 dagen	29	10%
60 - 90 dagen	94	31%
90 - 120 dagen	81	27%
120 - 150 dagen	44	14%
>150 dagen	55	18%

Hierin zijn niet de rapportages meegenomen die geretourneerd zijn, bijvoorbeeld omdat ze niet voor de zitting konden worden gerealiseerd. In het dossieronderzoek stelde de Inspectie vast dat van negen rapportages er vijf waren uitgebracht binnen twee maanden en vier na tweeënhalve tot drie maanden. Reclasseringswerkers geven aan dat het moeilijk is om de rapportage termijnen te halen. Daarvoor wijzen zij verschillende oorzaken aan. Zo ontvangt een rapporteur een opdracht tot rapportage soms minder dan acht weken voorafgaand aan de zitting omdat het parket deze te laat aanvraagt of omdat deze op de reclasseringsbalie blijft liggen. Als er sprake is van ernstige psychiatrische problematiek wordt het NIFP ingeschakeld voor een indicatiestelling, waarvan de doorlooptijd vaak enkele weken is. Ook vraagt overleg met andere zorginstellingen over de mogelijkheden van behandeling veel tijd. Als het niet lukt om een rapportage tijdig uit te brengen, stelt de rapporteur het CBTR of de Officier van Justitie hiervan op de hoogte. Als het parket nog geen zittingsdatum heeft doorgegeven, blijft een voorlichtingsverzoek soms lang bij Iriszorg Reclassering liggen, omdat bij de oplevertermijn de zittingsdatum als uitgangspunt wordt genomen en niet het moment dat de reclassering de opdracht ontvangt.

Tevredenheid van de opdrachtgevers

Zowel het CBTR als het parket zien in het afgelopen jaar verbeteringen bij Iriszorg Reclassering in de kwaliteit en snelheid van het uitbrengen van rapportages. Het

⁵ Een vroeghulp(bezoek) is het eerste bezoek door de reclassering aan een arrestant waarin de reclassering beoordeelt of een vervolgaanbod wenselijk is

⁶ Een vroeghulpinterventierapport is een advies aan OM of ZM met betrekking tot voortzetting of opschorting van de voorlopige hechtenis en het mogelijk starten van een reclasseringstraject

⁷ Een Veiligheidshuis is een samenwerkingsverband van justitie-, zorgorganisaties en gemeenten dat zich richt op het terugdringen van overlast en criminaliteit.

CBTR is over het algemeen tevreden over de inhoud van de rapportages, ze zijn helder en hebben een goede structuur. Soms schiet het advies in kwalitatieve zin te kort. Dan ontbreekt bijvoorbeeld een indicatie voor een Cova-training waar dit wel zou moeten of een training Arbeidsvaardigheden voorafgaand aan een kliniekplaatsing.

Het parket is kritischer over de kwaliteit van de rapportages en ziet vooral een lacune in de kennis van rapporteurs over mogelijkheden en onmogelijkheden binnen strafmodaliteiten, zoals het opleggen van een ISD-maatregel terwijl betrokkene geen stelselmatige dader is. Ook zijn de adviezen soms erg ruim zoals 'het opleggen van een ambulante behandeling en als dat niet werkt alsnog een klinische behandeling opleggen'. Het parket ziet de laatste periode enige verbetering in de kwaliteit van de rapportages.

Zowel het CBTR als het parket geven signalen over onvoldoende kwaliteit van rapportages - al dan niet via de reclasseringsbalie - door aan Iriszorg Reclassering. Maar Iriszorg Reclassering monitort de tevredenheid van opdrachtgevers over de adviesrapportages niet.

Oordeel

Het beleid voldoet in beperkte mate aan de normen en verwachtingen van de Inspectie. Het parket Arnhem en Iriszorg Reclassering hebben geen eensluidende beelden over de afgesproken levertermijnen van voorlichtingsrapporten. Het parket gaat uit van 6 of 8 weken vanaf de opdrachtverstrekking, terwijl Iriszorg Reclassering probeert twee weken voorafgaand aan de zitting te rapporteren. Ook de uitvoering voldoet beperkt. Het lukt Iriszorg Reclassering niet om structureel aan de oplevertermijnen van rapportages te voldoen. Overigens is dat niet geheel aan Iriszorg Reclassering te wijten, omdat zij soms ook afhankelijk is van derden zoals het NIFP. Wat betreft de kwaliteit van de rapportages geven de opdrachtgevers een aantal verbeterpunten aan.

De borging voldoet niet aan de normen en verwachtingen. Iriszorg Reclassering voert geen systematische evaluatie uit van de tevredenheid van opdrachtgevers over de kwaliteit en tijdigheid van de adviezen

Aanbevelingen

- Maak heldere afspraken met het parket Arnhem over de oplevertijd van voorlichtingsrapportages en monitor of oplevertermijnen van rapportages gehaald worden. Stel zonodig procedures bij om afspraken in levertijd na te kunnen komen;
- Evalueer systematisch en periodiek de klanttevredenheid van de opdrachtgevers over de kwaliteit van de rapportages en vertaal de uitkomsten hiervan in verbeterpunten.

3.2 Bijdrage strafrechtsketen toezicht

Criterium

Opdrachten voor reclasseringstoezicht worden direct na ontvangst in uitvoering genomen (of direct op het moment van formele start van het toezicht als dit op een later tijdstip is). Indien nodig heeft de reclassering afspraken gemaakt met haar opdrachtgevers over de termijn waarop een toezicht wordt gestart en over eventuele prioriteitstelling. De reclassering rapporteert volgens afspraken aan de opdrachtgever. De afloopberichten van toezichten voldoen aan de daarvoor gestelde kwaliteitscriteria. De reclassering controleert in hoeverre zij de met de opdrachtgevers gemaakte afspraken nakomt, onderzoekt de klanttevredenheid van opdrachtgevers en stelt zonodig haar beleid bij.

Bevindingen

Start van de toezichten

In het verleden was er sprake van een werkvoorraad van nog niet gestarte toezichten, maar op het moment van de inspectie was hier geen sprake meer van. Er zijn dan ook geen afspraken over prioritering van toezichten tussen Irizzorg Reclassering en haar opdrachtgevers. Het duurt vaak een aantal weken voordat een opdracht tot toezicht bij Irizzorg Reclassering binnenkomt. Soms duurt het even voor dat een toezicht intern verdeeld wordt. Dat is maximaal een maand. Als er haast bij is, zoals bij plaatsing in de extramurale fase van de ISD, geeft de opsteller van het advies dit aan en wordt het toezicht met spoed verdeeld.

Irizzorg Reclassering stelt noch het CBTR, noch het parket op de hoogte van het moment dat het toezicht daadwerkelijk start. Het CBTR geeft aan dat toezicht in de extramurale fase soms pas enige tijd na plaatsing in deze fase start. Het CBTR zou graag zien dat er bij de ISD-maatregel in de overgang van de intramurale naar de extramurale fase beter wordt samengewerkt tussen de intramurale trajectbegeleider van het CBTR en de extramurale toezichthouder van Irizzorg Reclassering. Irizzorg Reclassering wijst een toezichthouder vaak pas aan na de start van de extramurale fase. In het dossieronderzoek constateerde de Inspectie dat zeven toezichten min of meer direct na ontvangst van de opdracht startten, maar dat in twee gevallen pas enige tijd na opname in een kliniek er contact tot stand kwam tussen Irizzorg Reclassering en de kliniek over de uitvoering van het toezicht. Ook kwam het in twee andere gevallen voor dat het toezicht pas enkele maanden na ontvangst van de opdracht startte.

Rapportage aan de opdrachtgever

In de regel rapporteert Irizzorg Reclassering maandelijks over toezicht in de extramurale fase van de ISD-maatregel. In het verleden lieten de tijdigheid en de kwaliteit van deze rapportages te wensen over, maar volgens het CBTR is deze inmiddels verbeterd. Ook het tussentijdse contact tussen CBTR en de toezichthouders is goed. In het dossieronderzoek trof de inspectie de maandelijkse rapportages over de extramurale fase van de ISD-maatregel aan, maar een enkele keer ontbrak een rapportage.

Irizzorg Reclassering rapporteert twee- of driemaandelijks aan het parket over toezicht in het kader van voorwaardelijke beëindiging van tbs en tbs onder voorwaarde en voor deze categorie toezichten is er goed overleg tussen Irizzorg Reclassering en het parket.

De afloopberichten aan het CBTR kennen een voorgeschreven format. Het CBTR heeft soms wel behoefte aan een uitgebreidere rapportage. De afloopberichten aan het parket kennen geen format of kwaliteitscriteria. Het parket constateert dat de inhoud van afloopberichten sterk verschilt. In het algemeen geldt dat afloopberichten van mislukte toezichten meer toelichting bevatten, maar volgens het parket kennen als mislukt afgerapporteerde toezichten soms een te summiere toelichting.

Irizzorg Reclassering overlegt in een aantal gremia met haar opdrachtgevers, maar houdt geen systematisch en periodiek tevredenheidsonderzoek onder opdrachtgevers over de kwaliteit van het toezicht en de rapportage daarover.

Oordeel

Het beleid en de afspraken voldoen overwegend aan de normen en verwachtingen op dit criterium, meestal start een toezicht vlot na ontvangst van de opdracht. De afspraken tussen Irizzorg Reclassering en het CBTR en klinieken om de overgang van de intramurale fase naar plaatsing in een kliniek in de extramurale fase soepel te laten verlopen zijn onvoldoende.

Ook de uitvoering op dit criterium voldoet overwegend. Irizzorg Reclassering kent geen structurele achterstand in de uitvoering van toezichten, maar incidenteel komt

het nog voor dat toezichten niet tijdig starten. De opdrachtgevers zijn niet geheel tevreden over de inhoud van afloopberichten.

De borging voldoet beperkt, omdat Iriszorg Reclassering geen systematische evaluatie van tevredenheid van opdrachtgevers uitvoert.

Aanbevelingen

- Maak met het CBTR afspraken over de samenwerking en communicatie in de overgang van de intramurale naar de extramurale fase van ISD en TR-trajecten.
- Scherp in overleg met de opdrachtgevers de eisen aan de inhoud van afloopberichten aan.
- Voer systematisch en periodiek tevredenheidsonderzoek uit onder opdrachtgevers over de kwaliteit van het toezicht en de rapportage daarover.

3.3 Bijdrage strafrechtsketen werkstraffen

criterium

De werkgestrafte wordt na ontvangst van het vonnis binnen twee weken opgeroepen, waarna de werkstraf binnen een half jaar (in geval van een transactie) of een jaar (in geval van een rechterlijk vonnis) ten uitvoer wordt gelegd. In geval van onvoorziene omstandigheden wordt éénmalig, tijdig en met opgaaf van redenen, om uitstel gevraagd. De reclassering hanteert een duidelijk controlesysteem waarmee zij controleert dat het aantal uren opgelegde werkstraf volledig wordt uitgevoerd. Binnen twee weken na afronding van de werkstraf stelt de reclassering het Openbaar Ministerie op de hoogte door middel van een afloopbericht. De reclassering controleert of de taakstraffen volgens de werkinstructies worden uitgevoerd en monitort de uitvoeringstermijn van taakstraffen. De reclassering legt in elk arrondissement ten minste eenmaal per jaar verantwoording aan het Openbaar Ministerie af over het gevoerde beleid inzake de tenuitvoerlegging van taakstraffen, waaronder de begeleiding, het toezicht, de genomen beslissingen en de afhandeling van klachten.

Bevindingen

Drie medewerkers zorgen elk in een eigen regio voor de executie van de werkstraffen. De medewerkers hanteren hierbij de Werkstrafmodule met de bijbehorende instructies en sjablonen voor de uitvoering van de werkstraf. Het management monitort niet met behulp van overzichten sleutelprocessen zoals de doorlooptijden van de intakefase, de uitvoering van de werkstraf en de berichtgeving over de afloop. Er is hier geen exacte informatie over beschikbaar. Iriszorg Reclassering kent geen werkvoorraad, in de regio Nijmegen worden de werkgestraften in de regel binnen enkele werkdagen opgeroepen voor een intake, in de regio Arnhem is dit binnen een maand. Uit de eerder genoemde audit van de SVG blijkt dat de doorlooptijden van de werkstraffen bij Iriszorg Reclassering korter zijn dan het landelijk gemiddelde.

Als er een duidelijke oorzaak is waardoor de werkgestrafte zijn werkstraf niet tijdig kan uitvoeren, vraagt de werkstrafmedewerker verlenging van de uitvoeringstermijn aan bij het CJIB. Dit gebeurt altijd met opgaaf van redenen. De contactpersoon van de projectplaats houdt de urenregistratie ter plekke bij. Na afloop van de werkstraf controleren de medewerkers van Iriszorg Reclassering dit. De administratie van Iriszorg Reclassering controleert op de productiecriteriën, waaronder de aanwezigheid van de schriftelijke urenverantwoording van de werkstraf. Verder zijn geen controles in het proces ingebouwd. Er is geen sprake van gestructureerde collegiale werkbepreking, casuïstiekbespreking of taakscheiding, omdat de drie medewerkers die de werkstraffen executeren ieder verantwoordelijk zijn voor een eigen regio. Zij zitten ook niet bij elkaar in een team.

Iriszorg Reclassering legt niet in de vorm van een schriftelijk verslag verantwoording af aan het parket over het gevoerde beleid inzake de tenuitvoerlegging van de taakstraffen.

Oordeel

Het beleid en de uitvoering op dit criterium voldoen overwegend aan de normen en verwachtingen van de Inspectie. Er is een vlotte doorstroom van de werkstraffen. Deze is wel kwetsbaar omdat de uitvoering bij een zeer beperkt aantal personen is belegd, die individueel voor een afgebakende regio verantwoordelijk zijn. De borging voldoet niet. Een vlotte en correcte uitvoering van de werkstraf is kwetsbaar door het kleine aantal medewerkers dat met deze taak belast is en de werkverdeling waarbij één medewerker verantwoordelijk is voor de hele werkstrafexecutie in een specifieke regio. Ook is er een beperkte controle op de werkzaamheden van de individuele medewerkers en legt Iriszorg Reclassering geen schriftelijke verantwoording af aan het parket Arnhem over de uitvoering van de werkstraffen.

Aanbeveling

- Draag zorg voor controle op het werkproces door bijvoorbeeld taakscheiding, collegiale uitwisseling en monitorinformatie.
- Leg jaarlijks verantwoording af aan het parket Arnhem over het gevoerde beleid inzake de tenuitvoerlegging van taakstraffen, waaronder de begeleiding, het toezicht, de genomen beslissingen en de afhandeling van klachten.

3.4 Risico-identificatie en -beheersing bij advies

Criterium

De reclassering beschrijft in haar adviezen de ernst en aard van de recidiverisico's en indien nodig controlemiddelen waarmee recidiverisico's beheerst kunnen worden. De organisatie controleert of de risico-inschatting en de toepassing van controlemiddelen volgens de instructies plaatsvinden. Op geaggregeerd niveau evalueert de organisatie welke controlemiddelen zijn ingezet en wat het resultaat hiervan was.

Bevindingen

In het format voor voorlichtingsrapporten is een paragraaf 'Risicotaxatie' opgenomen. Hierin dient de rapporteur de ernst en aard van de recidiverisico's op basis van de RISc te beschrijven. Iriszorg Reclassering heeft geen instructies ten aanzien van het opnemen van controlemiddelen of contactfrequentie in het rapport. Medewerkers geven aan risico's per leefgebied of integraal te beschrijven. Ook in de conclusie van een rapport kan het recidiverisico terugkomen. In alle achttien in het dossieronderzoek onderzochte rapportages waarin gebruik gemaakt werd van de RISc werd het recidiverisico beschreven. Slechts in één rapport werd dit vertaald naar de toepassing van een controlemiddel, in dit geval urinecontroles. Medewerkers geven aan dit ook niet een taak te vinden voor de rapporteurs, maar iets dat in de toezichtfase aan de orde kan komen. Wel realiseren de rapporteurs zich dat na de invoering van Redesign Toezicht dit wel tot hun taken zal behoren.⁸ De werkbegeleider bespreekt elke RISc en elk rapport met de rapporteurs en bewaakt hierbij of de recidiverisico's voldoende zijn beschreven. Het gebruik van controlemiddelen of contactfrequentie is hierin geen vast onderdeel. Iriszorg

⁸ In het najaar van 2009 zal Iriszorg starten met de invoer van Redesign Toezicht

Reclassering evalueert niet welke controlemiddelen zijn ingezet en wat het resultaat hiervan was.

Oordeel

Zowel het beleid, de uitvoering en de borging voldoen beperkt aan de normen en verwachtingen. Er zijn heldere instructies voor het beschrijven in het rapport van recidiverisico's, maar instructies voor het toepassen van controle-instrumenten om deze te beheersen ontbreken. In praktijk gebeurt dit laatste dan ook zelden. Borging beperkt zich tot controle op het beschrijven van de recidiverisico's vanuit de RISc. Een brede evaluatie van de inzet van controlemiddelen ontbreekt.

Aanbevelingen

- Neem in het beleid op hoe op basis van inschatting van recidiverisico het gebruik van op dit risico afgestemde controlemiddelen geadviseerd kan worden. Vertaal dit in instructies.
- Evalueer op organisatieniveau welke adviezen zijn gegeven, welke controlemiddelen zijn geïndiceerd en tot welke effecten en resultaten deze geleid hebben.

3.5 Risico-identificatie en –beheersing bij toezicht

criterium

De reclassering heeft toezichtvarianten beschreven voor specifieke risico's en voorwaarden die in het toezicht aan de orde kunnen zijn. De uitvoering van het toezicht sluit aan op de inhoud van en de bepalingen in het vonnis.

Bij de uitvoering van het toezicht maakt de toezichthouder gebruik van controle-instrumenten die in het adviesrapport worden genoemd en die passend zijn bij het recidiverisico van persoon en omstandigheden. In een getekende toezichtovereenkomst zijn de voorwaarden, de doelen, de activiteiten, een tijdpad, de contactfrequentie en intensiteit van de controle en eventueel gegeven aanwijzingen opgenomen. De toezichthouder evalueert het toezicht elke zes maanden waarbij ook de risico-inschatting wordt betrokken. Bij voortijdige positieve afsluiting van het toezicht vindt dit plaats op basis van onderbouwing met een evaluatie van het recidiverisico. Als de onder toezicht gestelde de voorwaarden overtreedt of er treedt onbeheersbaarheid van risico's op, meldt de reclassering dit direct aan de opdrachtgever (OM of DJI).

De reclassering controleert of risico-inventarisatie en beheersing plaatsvindt conform de werkinstructies en of de eindtermen ten aanzien van het recidiverisico zijn behaald. Ook meet zij systematisch en periodiek of de justitiële autoriteiten tevreden zijn over de kwaliteit en tijdigheid van meldingen van overtredingen.

Bevindingen

Beleid

Iriszorg Reclassering heeft het landelijk beleidskader reclasseringstoezicht, de zogenaamde tussenvariant in de aanloop naar Redesign Toezicht, niet vertaald naar de werkwijze van de eigen organisatie. In het najaar zijn de trainingen voor Redesign Toezicht gepland, waarna deze geïmplementeerd zal worden (zie ook paragraaf 2.2).

Inhoud van het toezicht

Elk toezicht start met het ondertekenen van een toezichtovereenkomst. Deze overeenkomst is echter een standaardovereenkomst. Hier staan geen geïndividualiseerde doelen, activiteiten, tijdpad, contactfrequentie, of intensiteit van de controle in. Alleen als er een behandeling in de rapportage of het vonnis is

aangegeven wordt deze in de overeenkomst opgenomen. Uit het dossieronderzoek bleek echter dat dit niet altijd gebeurt. Hierbij speelt ook een rol dat Iriszorg Reclassering in de voorlichtingsrapportages geen plan van aanpak opneemt (zie paragraaf 2.1), waardoor dit ook niet in een toezichtovereenkomst overgenomen kan worden.⁹ De toezichthouder stelt ook geen specifiek plan van aanpak op. De inhoud van het toezicht is beperkt tot het controleren of de behandeling loopt en eventueel aanvullende hulpverlening op het gebied van huisvesting, financiën of andere problematiek. Dit zijn gespreksonderwerpen tussen toezichthouder en cliënt, maar worden niet methodisch vastgelegd. Bij gebrek aan een plan van aanpak zijn de activiteiten gefragmenteerd vastgelegd in het dossier, als gespreksaantekeningen.

De toezichthouder evalueert elk half jaar het toezicht, al bleek uit het dossieronderzoek dat een enkele evaluatie ontbreekt, of identiek is aan die van het voorafgaande half jaar. De toezichthouder kijkt daarbij niet of de RISc nog actueel is. Iriszorg Reclassering voert geen herhalingsdiagnoses RISc uit bij lopende toezichten. In het dossieronderzoek constateerde de Inspectie dat de evaluaties incidenteel aandacht besteden aan de inzet van controlemiddelen of een intensievere contactfrequentie.

Voortijdige afsluiting van een toezicht omdat verder toezicht niet nodig is, vindt niet of nauwelijks plaats.

De werkbegeleiders controleren tussenevaluaties en afloopberichten, maar geen toezichtovereenkomsten.

Overtreding van voorwaarden

Er zijn geen regels over de zwaarte van de overtreding en de consequentie die dat dient te hebben voor de onder toezicht gestelde. Dat is maatwerk dat per individueel geval wordt bepaald. Het doel is de cliënt te blijven motiveren voor verdere behandeling. In eerste instantie bespreekt de toezichthouder met de werkbegeleider de consequenties van een overtreding van aanwijzingen van de reclassering of voorwaarden uit het vonnis. Indien de werkbegeleider dit noodzakelijk acht, bijvoorbeeld als de toezichthouder het gevoel heeft er geen grip meer op te hebben of als er politiecontact is geweest, bespreekt de reclasseringswerker dit verder met het parket. In het dossieronderzoek constateerde de Inspectie in twee dossiers dat voorwaarden uit het vonnis werden overtreden, zonder dat het parket hiervan op de hoogte werd gesteld. Eén keer betrof dit het niet volgen van een in het vonnis opgenomen behandeling en één keer ging de onder toezicht gestelde weer bij zijn (ex-)partner wonen, hoewel een voorwaarde in het vonnis was dat dit niet zou gebeuren.¹⁰

Ook komt het voor dat onder toezicht gestelden problemen creëren bij de behandelinstelling of zelfs de behandeling stoppen, zonder dat de behandelinstelling en Iriszorg Reclassering hierover contact hebben.

Bij het parket leeft het beeld dat toezichthouders soms een toezicht niet retourneren, terwijl ze dit beter wel zouden kunnen doen. Dat zou bijvoorbeeld gebeuren omdat een eerdere retourzending niet leidde tot tenuitvoerlegging van de

⁹ In de audit van de SVG wordt geconstateerd dat 'In de advisering over met name invulling van bijzondere voorwaarden bij een op te leggen reclasseringstoezicht viel op (in twee van de drie gevallen) dat weinig concreet gemaakt werd wat de mogelijke toezichtvoorwaarden zouden moeten inhouden. Er werd niet duidelijk genoeg aangegeven wat de ondergrens van de verplichtingen binnen een toezicht zouden moeten zijn. In het derde voorbeeld was dit wel duidelijk omschreven.'

¹⁰ In haar wederhoorreactie op het inspectierapport heeft het management van Iriszorg Reclassering aangegeven dat uit eigen onderzoek naar aanleiding van de bevindingen van de Inspectie is gebleken dat er in deze zaken wel is overlegd met het Openbaar Ministerie over het afwijken van de opgelegde voorwaarden, maar dat dit niet in het dossier was vastgelegd.

voorwaardelijke straf. Ook leeft bij het parket het beeld dat toezichthouders een toezicht naar het parket retourneren als een waarschuwing voor de justitiabele, zonder dat de toezichthouder de intentie heeft de onder toezicht gestelde daadwerkelijk het voorwaardelijk deel van de straf te laten ondergaan. Reclasseringswerkers wonen zelden of nooit een zitting bij waar de tenuitvoerlegging van een voorwaardelijke straf wordt gevorderd. Bij veelplegers zijn de lijnen korter en wordt er eerder gecommuniceerd tussen parket en Iriszorg Reclassering. Sinds kort is er een stopzettingsoverleg waar problematische werkstraffen worden besproken tussen reclassering en parket. De problematische toezichten zullen hier binnenkort ook besproken worden, maar Iriszorg Reclassering neemt niet deel aan het stopzettingsoverleg. Het CBTR is tevreden over het melden van overtreden van de voorwaarden en onbeheersbaarheid van risico's.

Oordeel

Zowel beleid, uitvoering en borging voldoen niet aan de normen en verwachtingen van de Inspectie. Iriszorg Reclassering voert toezichten uit zonder dat daar een zichtbaar plan van aanpak aan ten grondslag ligt en ontwikkelingen in een toezicht worden niet onderbouwd met herhaling van de RISc's. Controlemiddelen worden zeer incidenteel en niet-methodisch ingezet. De uitvoering van het toezicht richt zich te weinig op het houden aan de aanwijzingen in het vonnis. De communicatie met het parket over problemen bij het verloop van het toezicht is onvoldoende of wordt onvoldoende vastgelegd. De controle op individuele casus schiet hierin tekort. Iriszorg Reclassering evalueert niet in hoeverre toezichten al dan niet succesvol verlopen of in welke mate justitiële autoriteiten tevreden zijn over de kwaliteit en tijdigheid van meldingen van overtredingen of onbeheersbaarheid van risico's.

Aanbevelingen

- Voer toezichten uit op basis van doelstellingen en benoem daarbij activiteiten, tijdspad en toe te passen controlemiddelen.
- Meldt overtreding van voorwaarden uit het vonnis altijd aan het parket, leg dit vast en draag zorg voor borging hiervan.
- Neem deel aan het stopzettingsoverleg met als doel de communicatie met het parket over problemen tijdens het toezicht te verbeteren.
- Evalueer in hoeverre toezichten al dan niet succesvol verlopen of in welke mate justitiële autoriteiten tevreden zijn over de kwaliteit en tijdigheid van meldingen van overtredingen.

3.6 Conclusie maatschappijbeveiliging

Hoewel Iriszorg Reclassering in het afgelopen jaar verbeteringen heeft getoond in de samenwerking met haar opdrachtgevers, voldoet zij onvoldoende aan de normen en criteria die de Inspectie hanteert voor het aspect maatschappijbeveiliging.

De risico-inventarisatie en -beheersing maken onvoldoende deel uit van de wijze waarop Iriszorg Reclassering haar reclasseringstaak uitvoert. Iriszorg Reclassering legt, noch in de adviesfase, noch in de toezichtfase geïndividualiseerde plannen van aanpak vast. De inzet van controlemiddelen om risico's te beheersen is geen methodisch onderdeel van de reclasseringsactiviteiten. Controle op de uitvoering van toezichten vindt te weinig plaats en Iriszorg Reclassering communiceert onvoldoende met het parket over de keuzes die zij maakt bij overtreding van voorwaarden of onbeheersbaarheid van risico's of legt voor de uitvoering van het toezicht essentiële informatie onvoldoende vast.

Wat betreft de bijdrage aan de strafrechtsketen is het beleid en uitvoering voor de werkstraffen en toezichten wel overwegend op orde. De rapportage scoort echter op deze punten onvoldoende omdat er tussen het parket en Iriszorg Reclassering verschillende ideeën bestaan over de afgesproken levertijden van rapportages en Iriszorg Reclassering er onvoldoende in slaagt rapportages op tijd uit te brengen. Ook is het parket kritisch over de inhoudelijke kwaliteit van de adviezen.

Voor alle criteria van het aspect maatschappijbeveiliging geldt dat borging beperkt of niet aanwezig is. Iriszorg Reclassering meet amper operationele resultaten op dit aspect en evalueert niet systematisch in welke mate opdrachtgevers tevreden zijn over de werkzaamheden van Iriszorg Reclassering.

4 Rechtspositie reclasseringscliënten

Op het aspect rechtspositie onderscheidt de Inspectie vier criteria die achtereenvolgens in dit hoofdstuk aan de orde komen: informatieverstrekking aan de cliënt over zijn rechten en plichten, het functioneren van de beklagregeling, de wijze waarop de organisatie omgaat met de privacy van de cliënt en de bejegening. In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk volgt een conclusie over dit aspect.

4.1 Informatieverstrekking

Criterion

De reclasseringscliënt wordt bij het eerste contact begrijpelijk geïnformeerd over zijn rechten en plichten. Hieronder worden in elk geval verstaan de beklagregeling, het privacyreglement, het recht op inzage in zijn dossier, de gedragsregels waar de cliënt aan moet voldoen en de consequenties bij overtreding daarvan.

Bevindingen

Iriszorg Reclassering heeft buiten de standaardregels voor de werkstraffen geen beleid dat voorschrijft dat reclasseringswerkers een cliënt in het eerste contact begrijpelijk informeren over zijn/ haar rechten en plichten. Het is ook niet gebruikelijk voor medewerkers van Iriszorg Reclassering om cliënten voor een advies- of voorlichtingsrapport in een van de eerste contacten te wijzen op hun rechten en plichten zoals het klachtrecht, het privacyreglement en het recht op inzage in het eigen dossier. Zij informeren cliënten als daar aanleiding toe is. Werkgestraffen dienen in het eerste contact de standaardregels voor de werkstraf te ondertekenen. Hierin staan de gedragsregels waar een cliënt zich aan moet houden bij de werkstraf en wat de consequenties zijn als hij/ zij ze overtreedt. Ook bestaat hier de mogelijkheid om een klacht in te dienen. De standaardregels gaan niet in op privacyaspecten.

Oordeel

Iriszorg Reclassering heeft uitgezonderd de standaardregels voor de werkstraf geen beleid en instructies om cliënten in het eerste contact te informeren over hun rechten en plichten. Daarom voldoet het beleid over informatieverstrekking aan de cliënt slechts in beperkte mate. In de praktijk gebeurt het alleen als zich een situatie voordoet waarbij de reclasseringswerker de cliënt wel moet informeren en daarom voldoet ook de uitvoering slechts beperkt aan de normen en verwachtingen. Er vindt geen controle of evaluatie plaats of de reclasseringscliënt zijn rechten en plichten begrijpt, waardoor de borging niet aan de verwachtingen voldoet.

Aanbeveling

- Zorg ervoor dat reclasseringscliënten bij het eerste contact begrijpelijk geïnformeerd worden over hun rechten en plichten. Leg deze werkwijze vast in beleid en zorg dat de organisatie na kan gaan of een cliënt geïnformeerd is.

4.2 Functioneren beklagregeling

Criterion

Er is een heldere beklagregeling die naar behoren functioneert. Hierin is opgenomen waarover en op welke wijze de cliënt een klacht kan indienen. De reclassering stelt cliënten op de hoogte van het feit dat ze zich in een klachtenprocedure door een derde kunnen laten bijstaan. Gegronde verklaarde klachten leiden tot bijstelling van beleid of werkinstructies.

Bevindingen

Iriszorg Reclassering heeft een folder die verwijst naar de eigen klachtprocedure van koepelorganisatie Iriszorg. Deze folder staat in een folderrek in de wachtkamer. Bovendien heeft Iriszorg hierbij een klachtenformulier. In beide staat dat cliënten zich kunnen laten bijstaan door een medewerker van Iriszorg of een patiëntenvertrouwenspersoon. Daarnaast maakt Iriszorg Reclassering ook gebruik van de beklagregeling van het Handboek Reclassering. Reclasseringswerkers verwijzen cliënten naar het management als er klachten zijn. Bij een klacht probeert het management te bemiddelen lukt dit niet dan is er een klachtenprotocol en kunnen cliënten een formele klacht indienen bij de klachtencommissie. Het advies van de SVG is om klachten bij de klachtencommissie van de RO te behandelen en niet bij de klachtencommissie van Iriszorg. Iriszorg Reclassering heeft erg weinig klachten en er is geen registratie van ingediende klachten

Oordeel

Het beleid van de klachtregeling voldoet overwegend. Er zijn twee klachtregelingen en Iriszorg Reclassering informeert cliënten niet via welk reglement zij bij voorkeur moeten klagen. Het is daarom niet duidelijk wanneer een cliënt welke klachtregeling moet gebruiken. Over de dimensies uitvoering en borging kan de Inspectie op basis van dit onderzoek geen uitspraken doen vanwege het ontbreken van klachten tegen Iriszorg Reclassering.

Aanbeveling

Maak het voor cliënten duidelijk welke klachtregeling van toepassing is.

4.3 Privacy

Criterium

De instelling kent een privacyreglement. Hierin is opgenomen dat cliëntgegevens slechts bekend gemaakt worden aan personen die hiertoe bevoegd zijn en voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn om de autoriteit die ze opvraagt haar werk te laten doen. Ook is hierin opgenomen dat de cliënt zich kan laten informeren over de inhoud van zijn eigen dossier. Het privacyreglement dient bekend te zijn in de organisatie en de medewerkers dienen er naar te handelen.

Bevindingen

In de vooraf toegezonden documentatie trof de ISt twee reglementen. De eerste is het privacyreglement van de SVG. Dit dateert van 1999 en houdt geen rekening met ontwikkelingen van de afgelopen jaren zoals de ISD- maatregel en het samenwerkingsmodel Terugdringen Recidive. De tweede is het voorstel voor een nieuw privacyreglement van de Reclassering Nederland uit 2007. Bovendien heeft de koepelorganisatie Iriszorg waar de verslavingsreclassering onder valt een privacyreglement. Als laatste heeft de verslavingsreclassering ook in de convenanten met samenwerkingspartners afspraken over gegevensuitwisseling. Medewerkers vragen schriftelijke instemming aan de cliënten wanneer zij referenten willen raadplegen of wanneer zij informatie over de cliënt met een andere organisatie willen delen. Opvallend is dat er ook regelmatig toestemming wordt gevraagd aan de cliënt om informatie uit te wisselen met personen die werkzaam zijn bij een justitiële organisatie zoals een officier van justitie of een trajectbegeleider ISD. Dit is volgens de reglementen niet nodig. In het dossieronderzoek trof de Inspectie in alle dossiers de verklaringen aan. De administratie controleert of deze verklaringen daadwerkelijk in het dossier zitten.

Cliënten maken maar zeer zelden gebruik van de mogelijkheid om hun eigen cliëntdossier in te zien. Als een cliënt het vraagt dan overlegt de medewerker dit met de werkbegeleider waarna de cliënt inzage krijgt. Iriszorg heeft verschillende formulieren zoals 'aanvraag vernietiging van dossier', 'aanvraag inzage/afschrift dossier' en 'aanvraag correctie dossier'. Er is in de afgelopen jaren niet geregistreerd in hoeverre cliënten deze verzoeken hebben ingediend.

Oordeel

Iriszorg Reclassering maakt gebruik van drie privacyreglementen en de convenanten met samenwerkingspartners. Het staat niet vast hoe de drie privacyreglementen zich tot elkaar verhouden. Daardoor voldoet het beleid met betrekking tot privacy overwegend, maar niet volledig. De uitvoering voldoet ook overwegend. In de uitvoering zijn medewerkers consequent, maar medewerkers vragen ook overbodig toestemming voor informatie-uitwisseling. De dimensie borging voldoet overwegend, de praktijk van het bestaan van verschillende reglementen naast elkaar vraagt om evaluatie en bijstelling van het beleid.

Aanbeveling

Bezie in hoeverre de privacyreglementen nog actueel zijn voor de werksituatie van de Iriszorg Reclassering. Zorg vervolgens voor een actueel en eenduidig privacyreglement en een eenduidige uitvoering.

4.4 Bejegening

criterium

De organisatie dient een vastgelegde visie op de bejegening van cliënten te hanteren. Er dient beleid te zijn gericht op het voorkomen van discriminatie en op het betrekken van algemene kennis over culturele achtergrond van cliënten bij diagnostiek en bejegening.

Bevindingen

Iriszorg Reclassering heeft een gedragscode voor haar medewerkers waarin staat hoe haar medewerkers cliënten behoren te bejegenen. Het onderwerp 'bejegening van cliënten' is wel eens onderdeel van de halfjaarlijkse methodiekbespreking. In caseloadbesprekingen met de werkbegeleider en casuïstiekvergaderingen komen zaken rond de bejegening van cliënten eveneens aan de orde. Het omgaan met verschillende culturele achtergronden is in het verleden wel eens thematisch besproken bij Iriszorg brede 'salon' bijeenkomsten, maar niet systematisch, of vanuit vastgelegd beleid. Discriminatie komt naar zeggen van medewerkers en cliënten niet voor. Iriszorg voert een cliënttevredenheidsonderzoek uit voor de hele organisatie, maar er is geen recent onderzoek dat ook de uitkomsten over cliënten van de reclassering kan laten zien.

Oordeel

Het beleid en de uitvoering over de bejegening van cliënten voldoet overwegend, maar niet volledig omdat er geen beleid is ten aanzien van het omgaan met interculturele aspecten in het reclasseringswerk. Iriszorg Reclassering heeft geen inzicht in de cliënttevredenheid over bejegening, waardoor de borging beperkt voldoet.

Aanbevelingen

- Ontwikkel beleid voor het omgaan met interculturele aspecten in het reclasseringswerk en zorg ervoor dat er systematisch aandacht is voor culturele aspecten.
- Evalueer de kwaliteit van de bejegening van reclasseringscliënten

4.5 Conclusie rechtspositie reclasseringscliënten

Iriszorg Reclassering houdt over het algemeen rekening met de rechtspositie van haar cliënten, maar er zijn verbeteringen wenselijk, met name ten aanzien van het informeren van cliënten over het klachtrecht, het privacyreglement en het recht op inzage in het eigen dossier. De organisatie zou naar oordeel van de Inspectie periodiek onderzoek dienen uit te voeren naar de mate waarin cliënten daadwerkelijk worden voorgelicht over hun rechten en plichten en of zij dit begrijpen. Iriszorg Reclassering zou ook de kwaliteit van de bejegening van reclasseringcliënten moeten onderzoeken.

5 Interne veiligheid

Bij het aspect interne veiligheid onderscheidt de Inspectie drie criteria die achtereenvolgens in dit hoofdstuk aan de orde komen: voorkoming van intimidatie en agressie, de veiligheid op de werkstrafplaatsen en de wijze waarop de organisatie met incidenten omgaat. In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk volgt een conclusie over dit aspect.

5.1 Voorkoming intimidatie en agressie

criterium

Er dienen veiligheidsinstructies te zijn ten aanzien van risico's bij huisbezoek, vervoer van cliënten, ontvangst van cliënten in het gebouw en ten aanzien van agressieve of intimiderende cliënten. De instructies dienen bij het personeel bekend te zijn en veiligheidsvoorzieningen dienen hierop aan te sluiten.

Bevindingen

Zowel het Arnhemse als het Nijmeegse team van de reclassering zijn gehuisvest in een gebouw van een polikliniek van Iriszorg. De reclasseringsteams zijn 'gast' in deze gebouwen en de poliklinieken zijn verantwoordelijk voor de fysieke veiligheidsvoorzieningen in de gebouwen. De organisatie beschikt over een veiligheidsbeleid uit 1998. Hierin zijn onderwerpen opgenomen als huisregels, omgaan met agressie, alarmprotocol, afspraken rondom veldwerk en huisbezoek en een protocol bij prikincidenten. Dit beleid is niet bekend bij het management van Iriszorg Reclassering.

In de fysieke veiligheidsvoorzieningen zijn er grote verschillen tussen de locaties Nijmegen en Arnhem. In Nijmegen hebben de spreekkamers een alarmknop, kijkt de receptie uit op de spreekkamers vanuit de receptie en hebben de spreekkamers twee deuren, één aan de 'kantoor kant' en één aan de 'bezoek kant'. De huishoudelijke dienst in Nijmegen houdt periodiek alarmtests en controleert het rooster op minimale personeelsbezetting met het oog op veiligheid.

In het Arnhemse pand gebruiken de reclasseringswerkers de spreekkamers op de eerste verdieping, in het kantoordeel van het pand. Om hier te komen moeten reclasseringswerkers samen met hun cliënt via de lift of de trap naar de spreekkamers, die zich zonder afscheiding tussen de kantoorruimtes bevinden. Er is geen zicht op deze spreekkamers of op de route er naar toe. Er zijn mobiele alarmpiepers beschikbaar waarvan medewerkers van mening zijn dat ze niet werken. Medewerkers gebruiken deze piepers om die reden niet en weten ook niet wat de procedure is als ze er mee alarm slaan.

Huisbezoek is alleen toegestaan als dit met twee medewerkers wordt uitgevoerd en het vervoeren van cliënten in de auto is niet toegestaan. Medewerkers zijn van deze voorschriften op de hoogte. Indien het aan de orde komt, wijzen werkbegeleiders de medewerkers op veiligheidsaspecten in hun werk. Medewerkers hebben geen training gehad in het omgaan met agressieve of intimiderende cliënten.

Verskillende medewerkers geven aan veiligheid op de Arnhemse locatie een probleem te vinden. In de teamvergadering is dit onderwerp aan de orde geweest, maar er zijn nog geen concrete stappen zichtbaar om hier iets aan te veranderen. Ook het management is zich bewust van de slechte veiligheidssituatie en heeft het voornemen hierin verandering te brengen.

Oordeel

Het beleid voldoet overwegend aan de normen en verwachtingen van de Inspectie. De uitvoering voldoet echter beperkt en de borging voldoet niet. Er zijn voldoende

beleid en instructies ten aanzien van veiligheid voor de medewerkers van Iriszorg, maar deze zijn bij de afdeling reclassering weinig bekend en worden op de locatie Arnhem niet in praktijk gebracht. Er is op deze locatie geen systeem van borging van het veiligheidsbeleid en actualisatie van het veiligheidsbeleid ontbreekt. Naar oordeel van de Inspectie is er in Arnhem sprake van een onveilige situatie.

Aanbeveling

Breng de veiligheid op de locatie Arnhem in overeenstemming met het veiligheidsbeleid en borg deze.

5.2 Veiligheid werkstrafprojectplaatsen

Criterium

De uitvoerder van de werkstraffen oefent toezicht uit op de veiligheid, de gezondheid en arbeidsomstandigheden op de projectplaats en de redelijkheid van de opgedragen werkzaamheden of opgelegde verplichtingen. Er dient in beleid en in schriftelijke afspraken met projectplaatsen vastgelegd te zijn hoe het eerstelijns toezicht door de projectplaats op de taakgestrafte en het tweede lijnstoezicht door de reclassering vormgegeven is, waarbij aandacht is voor het voorkomen van intimidatie en integriteitschendingen. Ook dient er van elke projectplaats een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) aanwezig te zijn. Het feitelijke toezicht dient aan de gemaakte afspraken te voldoen.

Bevindingen

Arbo-aspecten op de projectplaats

Alle projecten waar Iriszorg Reclassering gebruik van maakt voor de plaatsing van werkgestrafte zijn opgenomen in de projectenbank. De werkstrafunit Arnhem/Utrecht van Reclassering Nederland beheert dit projectenbestand. Reclassering Nederland sluit een overeenkomst af met de betreffende projectplaats. In deze overeenkomst is opgenomen dat de projectplaats werkgever is in de zin van de Arbo-wet. Als Iriszorg Reclassering een project aan de projectenbak wil toevoegen dient zij hiertoe een formulier in bij de werkstrafunit Utrecht/Arnhem van Reclassering Nederland. Hierbij is het een voorwaarde dat de medewerkers van Iriszorg Reclassering een Arbo-inventarisatieformulier invullen waarin Arbo-relevante aspecten van de projectplaats worden beschreven.

Eerstelijns toezicht: toezicht op de werkgestrafte

In de overeenkomst tussen de reclassering en de projectplaatsen is de wijze waarop het eerstelijns toezicht plaats dient te vinden als volgt beschreven: 'de werkzaamheden vinden onder feitelijk toezicht c.q. gezag van de projectplaats plaats'. De afspraken tussen reclassering en de projectplaats geven geen specifieke aandacht aan het voorkomen van agressie en intimidatie. Wel ontvangen projectplaatsen een informatieblad van Reclassering Nederland waarin onder meer tips worden gegeven voor procedureafspraken tussen de werkgestrafte en de projectplaats. Ook is in de overeenkomst opgenomen dat de projectplaats dient toe te zien op de goede uitvoering van de zogenaamde "20 standaardregels". In deze standaardregels zijn onder andere gedragsregels voor de werkgestrafte opgenomen.

Tweedelijns toezicht: toezicht op de projectplaats

De wijze waarop het toezicht van de projectplaats op de werkgestrafte moet plaatsvinden is niet verder uitgewerkt. Meer dan de helft van de werkgestrafte wordt op de groepsworkstraffen geplaatst. Deze groepsprojecten zijn projecten van Iriszorg zelf waar ook andere cliëntcategorieën van Iriszorg (niet strafrechtelijk) of zelfs cliënten van andere organisaties (via ingekochte plaatsen) worden geplaatst. De cliënten van deze

projecten voeren in groepsverband onder leiding van werkmeesters die bij Iriszorg in dienst zijn, eenvoudige montage- verf of schoonmaak werkzaamheden uit. De werkwijzen van de reclasseringswerkers die de werkstraffen executeren verschillen per regio. Eén medewerker bezoekt de projectplaatsen regelmatig, ook onaangekondigd. De andere medewerker heeft vooral telefonisch contact met de projectplaatsen.

Evaluatie

Er zijn geen schriftelijke evaluaties van de uitvoering met betrekking tot de veiligheid op de projectplaatsen. Bewaking van de veiligheid vindt vooral plaats doordat medewerkers werkstraf tijdens het bezoeken van projectplaatsen eventuele signalen opvangen dat er iets mis zou zijn met een projectplaats.

Oordeel

Zowel beleid, uitvoering als borging voldoen beperkt aan de normen en verwachtingen van de Inspectie. Het beleid van Iriszorg Reclassering besteedt geen specifieke aandacht aan maatregelen tegen intimidatie en integriteitschendingen bij de werkstrafprojectplaatsen. Ook is er geen beleid ten aanzien van het tweedelijns toezicht op de werkstrafprojectplaatsen zoals de regelmaat van bezoeken, aangekondigd of onaangekondigd. De invulling van het tweedelijns toezicht is dan ook zeer afhankelijk van de persoonlijke invulling van de medewerker. Iriszorg Reclassering voert geen systematische evaluaties uit van beleid en uitvoering met betrekking tot het toezicht op de projectplaatsen.

Aanbevelingen

- Stel specifiek beleid vast ten aanzien van de intensiteit en aard van het eerstelijns toezicht op de werkgestrafte door de projectplaats. Besteed hierbij aandacht aan het voorkomen van intimidatie en integriteitschendingen.
- Stel specifiek beleid vast ten aanzien van de intensiteit en aard van het tweedelijns toezicht door de reclassering op de projectplaats.
- Draag zorg voor een systematische beleidsevaluatie van het toezicht op de uitvoering van de werkstraffen.

5.3 Omgang met incidenten

criterium

De organisatie beschikt over een incidenten- en nazorgprotocol. Dit is bekend en er wordt naar gehandeld. Incidenten worden geëvalueerd en leiden zonedig tot het formuleren van verbeteracties.

Bevindingen

Iriszorg beschikt over een incidentenprotocol met daarin de procedure voor melding van incidenten aan het bestuursdepartement van het Ministerie van Justitie beschreven. Daarnaast is er een Melding Incidenten Patiëntenzorgregeling (MIP-regeling) uit april 2006. Deze regeling voorziet in registratie en evaluatie van incidenten door de MIP-commissie. Er is geen specifiek nazorgprotocol. Wel wordt in het veiligheidsbeleid de nazorgprocedure beschreven in geval van verschillende soorten incidenten.

Er is een incidentenregistratie, sinds december 2007 zijn er 5 incidenten geregistreerd. De incidenten zijn hierin summier omschreven, er zijn geen evaluaties van beschikbaar. Aan deze incidenten zijn een aandachtsfunctionaris en een vervolgactie verbonden. Het management geeft aan dat deze incidenten waarschijnlijk niet bij de MIP-commissie zijn gemeld. Medewerkers geven aan dat er wel aandacht voor nazorg is bij leidinggevenden, maar ze weten niet goed of er

vaste procedures voor zijn. Behalve de procedure bij prikincidenten. Die is bekend en hangt ook op het prikbord in de gang.

Het incidentbeleid is sinds 2006 niet geëvalueerd of bijgesteld, het nazorgbeleid (als onderdeel van het veiligheidsbeleid) niet sinds 1998.

Oordeel

Beleid en uitvoering voldoen overwegend aan de normen en verwachtingen van de Inspectie. De procedures zijn weliswaar beschreven, maar worden niet helemaal gevolgd zoals voorgeschreven. De borging voldoet beperkt. Iriszorg Reclassering controleert onvoldoende of de incidentprocedure wel gevolgd wordt. Ook verdient de incidentprocedure, inclusief de nazorgprocedure, evaluatie en actualisatie.

Aanbeveling

Evalueer en actualiseer de incident- en nazorgprocedures.

5.4 Conclusie interne veiligheid

Ten aanzien van de interne veiligheid in het eigen gebouw heeft Iriszorg weliswaar beleid geformuleerd, maar is de controle op de uitvoering ervan onvoldoende. Met name de situatie op de locatie Arnhem beoordeelt de Inspectie als onveilig. Ook is het beleid onvoldoende geactualiseerd en bijgesteld.

De wijze waarop het toezicht op de werkstrafprojectplaatsen gerealiseerd wordt, is onvoldoende in beleid vastgelegd. Ook evaluatie van de veiligheid op werkstrafprojectplaatsen ontbreekt. Hierdoor is de veiligheid in praktijk sterk afhankelijk van de persoonlijke invulling door medewerkers en projectplaatsen en daarmee kwetsbaar.

6 Organisatieaspecten

De Inspectie toetst de organisatie aspecten op drie criteria die achtereenvolgens in dit hoofdstuk aan de orde komen: personeelsmanagement, communicatie en integriteit. In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk volgt een conclusie over de organisatieaspecten.

6.1 Personeelsmanagement

criterium

Het personeelsformatieplan dient overeen te stemmen met de geplande productie. Functioneel welbevinden en ontwikkeling van medewerkers dient uitgangspunt te zijn, hetgeen zich onder meer manifesteert in voldoende scholing en minimaal jaarlijkse functioneringsgesprekken. Ook dienen reclasseringswerkers beëdigd te zijn.

Bevindingen

Iriszorg Reclassering heeft een periode achter de rug met een extreme doorstroom van medewerkers, ziekte en managementwisselingen. In 2007 verlieten 20 tot 25 medewerkers (60-75%) de organisatie, inclusief het gehele managementteam. Iriszorg Reclassering kon de verplichtingen tegenover haar opdrachtgevers niet nakomen. Inmiddels is er wat stabiliteit in het personeelsbestand gekomen en de werkelijke personeelsformatie is weer op sterkte. De werksfeer is goed. Het ziekteverzuim is niet hoog.

Wel heeft Iriszorg Reclassering veel nieuwe en relatief weinig ervaren medewerkers. Het management heeft een algemeen opleidingsplan voor 2008-2009 opgesteld. Iriszorg Reclassering streeft er naar om dit voor alle medewerkers naar een Persoonlijk Ontwikkel Plan te vertalen. Alle nieuwe medewerkers volgen de basiscursussen voor reclasseringswerkers bij de verslavingszorg zoals de 'Basiscursus verslavingszorg' en 'Psychiatrie en Verslaving'. Ook is er ruimte voor maatwerk, maar daar moet de medewerker dan zelf achteraan. Er is geen schriftelijk overzicht van welke medewerkers welke cursussen hebben gevolgd, maar werkbegeleiders houden dit wel enigszins bij. Medewerkers voelen zich over het algemeen voldoende toegerust om hun taak uit te voeren. Medewerkers hebben nog behoefte aan aanvullende cursussen waaronder 'Omgaan met agressie'. Een enkele medewerker is nog niet beëdigd. Nieuwe medewerkers moeten dit zelf regelen en daarom kan dit even duren. Nieuwe medewerkers die de uitvoering van RISc's in hun takenpakket hebben staan onder supervisie totdat zij hun RISc-licentie hebben ontvangen.

Er is in het begin van dit jaar een herstart gemaakt met de functioneringsgesprekken, die de teamleiders nu met alle medewerkers houden. In 2007 is een medewerkerstevredenheidsonderzoek gehouden met een zeer negatieve uitkomst. Een nieuw medewerkerstevredenheidsonderzoek is onderdeel van een driejarige cyclus waarbij om het jaar een medewerkerstevredenheidsonderzoek, een cliënttevredenheidsonderzoek en een opdrachtgeverstevredenheidsonderzoek worden gehouden. Deze cyclus is nog niet gestart.

Oordeel

Na een onrustige en moeilijke periode zijn er positieve ontwikkelingen in gang gezet. Beleid, uitvoering en borging voldoen daardoor nu overwegend aan de normen en verwachtingen van de Inspectie. Op een aantal punten dienen deze nog verder doorgezet te worden zoals het ontwikkelen van persoonlijke

opleidingsplannen en het opnieuw uitvoeren van een medewerkerstevredenheidsonderzoek.

6.2 Communicatie

Criterium

De communicatiestructuur dient te zijn vastgelegd en naar behoren te functioneren. Dit blijkt onder meer uit regelmatig overleg met de leidinggevende, regelmatige teamoverleggen, intervisie of casuïstiekbespreking, werkinhoudelijke supervisie of werkbegeleiding en verslaglegging hiervan. Met betrekking tot rapportage en toezicht op tbs-gestelden is er een apart overleg waar deze cliënten worden besproken en waarbij een psycholoog of psychiater aanwezig is. Ook dient bij dit overleg een reclasseringswerker aanwezig te zijn die is aangesteld als tbs-functionaris en die zorgdraagt voor sluitende overdracht van toezicht op tbs-gestelden vanuit een tbs-kliniek.

Bevindingen

Iriszorg Reclassering heeft haar communicatiestructuur summier vastgelegd. Beide locaties kennen een tweewekelijks teamoverleg, voorgezeten door de teamleiders. De rapporteurs (frontoffice) houden een tweewekelijks casuïstiekoverleg en de toezichthouders (backoffice) houden een wekelijks casuïstiekoverleg. De deelnemers bepalen de inhoud van de casuïstiekvergadering door casussen in het overleg te brengen. Er zijn geen vaste onderwerpen of processtappen die besproken worden. De werkbegeleiders brengen ook wel thema's in, bijvoorbeeld het vergelijken van een aantal afloopberichten of Redesign Toezicht.

De toezichthouders hebben om de week een half uur een gesprek met de werkbegeleider over de toezichten die zij uitvoeren. De rapporteur bespreekt een RISc en een rapport met de werkbegeleider op het moment dat de rapporteur een conceptrapport aan de werkbegeleider voorlegt.

In Arnhem heeft de reclasseringswerker die de werkstraffen begeleidt casusbespreking met de werkbegeleider, in Nijmegen gebeurt dat niet.

In Arnhem vindt de verdeling van opdrachten ook nog plaats in een vergadering. Het management wil in de toekomst de opdrachten bilateraal tussen teamleider en medewerkers gaan verdelen. In Nijmegen is dit al de werkwijze.

De medewerkers zijn in grote lijnen tevreden over de communicatie en het verloop van de vergaderingen. In de regel zijn alle medewerkers aanwezig en gaan de overleggen door zoals gepland. Wel is er een aantal medewerkers, zowel rapporteurs als toezichthouders, dat behoefte heeft aan meer intervisiemogelijkheden. Dat geldt vooral voor nieuwe medewerkers.

De medewerkers die tbs-rapportages en -toezichten uitvoeren nemen om de twee weken deel aan een tbs-overleg voor de drie reclasseringsorganisaties, waar ook de tbs-functionaris van Reclassering Nederland en een psycholoog en een psychiater als consulenten bij aanwezig zijn.

De teamleiders en de werkbegeleiders zijn verantwoordelijk voor het doorgaan van de overleggen en de controle van ieders aanwezigheid. De teamleiders zijn de hiërarchisch leidinggevenden van de medewerkers en verantwoordelijk voor de procesgang. De werkbegeleiders zijn verantwoordelijk voor de inhoud van de reclasseringsactiviteiten. De manager van de afdeling Reclassering is verantwoordelijk voor zowel de inhoud als de bedrijfsvoering. De teamleiders, werkbegeleiders en de afdelingsmanager vormen het MT van de afdeling en overleggen tweewekelijks. De afdelingsmanager rapporteert aan de clusterdirecteur van het cluster Zorg en Behandeling.

Oordeel

Beleid, uitvoering en borging voldoen overwegend aan de normen en verwachtingen van de Inspectie op dit criterium. Irizzorg Reclassering heeft een heldere communicatiestructuur en deze werkt goed voor de betrokkenen. Mede gezien het grote aantal nieuwe medewerkers bestaat er onder medewerkers de behoefte aan meer intervisie.

Aanbeveling

Investeer in de kwaliteit van nieuwe medewerkers door onder andere meer ruimte te maken voor intervisie.

6.3 Integriteit

Criterium

De organisatie heeft een integriteitsbeleid waar het management actief invulling aan geeft. Het integriteitsbeleid omvat minimaal een gedragscode en voorziet in de beschikbaarheid van een vertrouwenspersoon integriteit.

Bevindingen

Buiten een recent (eind maart 2009) ingevoerde gedragscode heeft Irizzorg Reclassering geen integriteitsbeleid. Deze gedragscode heeft tot doel de normen en waarden vast te leggen voor gewenst gedrag van medewerkers onderling, met cliënten en met derden. In de gedragscode komen diverse integriteitsaspecten aan de orde zoals omgaan met persoonlijke relaties, eigendommen van de organisaties en gedrag buiten werktijd.

Medewerkers geven aan de gedragscode te kennen, maar geven ook aan eigen grenzen te trekken ten aanzien van bijvoorbeeld gedrag tijdens uitgaan in Arnhem of Nijmegen. Het management is van plan om op korte termijn de discussie over de gedragscode en de grenzen ervan binnen de organisatie te voeren. Het management heeft in het verleden geïntervenieerd in integriteitissues. Ook worden in de casuïstiek naar aanleiding van voorvallen met cliënten vraagstukken rond integriteit geproblematiseerd. Er is geen sprake van een evaluatie van integriteitsbeleid.

De organisatie heeft drie vertrouwenspersonen aangesteld (Irizzorg breed), dit is niet bij alle medewerkers bekend, een aantal van hen ziet de werkbegeleider of unitmanager in deze rol.

Oordeel

Het beleid en de uitvoering voldoen overwegend aan de normen en verwachtingen van de Inspectie. De organisatie heeft een hernieuwde start gemaakt van het thema integriteit door een nieuwe gedragscode te introduceren. De borging voldoet echter beperkt omdat dit niet gebeurd is op grond van een herkenbare evaluatie van een huidige (en bij voorkeur breder) integriteitsbeleid.

Aanbeveling

Besteed meer systematisch en pro-actief aandacht aan integriteit.

6.4 Conclusie organisatieaspecten

Irizzorg reclassering heeft een moeizame periode achter de rug. Inmiddels is de organisatie formatief weer op peil en is het management bezig de nieuwe organisatie op te bouwen. Er zijn echter veel nieuwe, met reclasseringswerk onervaren medewerkers in dienst genomen, waardoor forse investeringen in de kwaliteit van de medewerkers noodzakelijk zijn. Verder bestaat het risico dat de reclasseringswerkers die de werkstaffen uitvoeren inhoudelijk geïsoleerd raken van

de andere medewerkers door de kleine werkstrafeenheid en het ontbreken van systematische betrokkenheid bij werkbegeleiding en casuïstiek.

7 Slotbeschouwing

Iriszorg Reclassering heeft een moeilijke periode achter de rug, met veel managementwisselingen en een zeer hoge doorstroom van personeel. Hierdoor kon Iriszorg Reclassering niet aan de afspraken en verwachtingen van de opdrachtgevers voldoen. Inmiddels is er een nieuwe start gemaakt, zijn er nieuwe medewerkers aangetrokken en zijn de basisvoorwaarden voor de organisatie beter op orde.

Iriszorg Reclassering werkt aan het verbeteren van de afspraken met de opdrachtgevers, het protocoliseren van haar processen, de borging ervan en het maken en vastleggen van werkafspraken met zorginstellingen. De kwaliteit hiervan is op dit moment nog onvoldoende. Met name de methodische werkwijze waaronder het werken met plannen van aanpak en het beheersen van risico's is onvoldoende. Kwaliteitszorg en intervisie verdienen meer aandacht. Ook maakt de Inspectie zich zorgen om de interne veiligheid op de locatie Arnhem.

De Inspectie heeft het voornemen om op termijn een vervolgonderzoek bij Iriszorg Reclassering uit te voeren om de resultaten van de door het management ingezette verbeteringen te kunnen volgen.

Bijlage 1   **Aanbevelingen**

- 1 Stel instructies op voor de overdracht van een adviseur aan een toezichthouder.
- 2 Verbeter de kwaliteit van de rapportages door plannen van aanpak met daarin heldere concrete doelstellingen in de adviezen op te nemen.
- 3 Monitor de doelstellingen van maatschappelijke reïntegratie van de reclasseringscliënt die opgenomen zijn in adviezen. Meet en evalueer vervolgens in hoeverre deze daadwerkelijk tot effecten leiden.
- 4 Leg SMART- doelstellingen vast zodat toezichthouders en in het verlengde de werkbegeleiders kunnen monitoren in hoeverre een cliënt vorderingen maakt tijdens een toezicht en welke bijdrage hulpverlening en andere interventies daaraan leveren.
- 5 Meet en evalueer in hoeverre reclasseringstoezichten bijdragen aan de reïntegratie van onder toezicht gestelden (en daarmee aan het voorkomen van recidive).
- 6 Leg in beleid en instructies vast op welke wijze de uitvoering van de werkstraf een bijdrage kan leveren aan de maatschappelijke reïntegratie van de werkgestrafte. Voer dit beleid uit, meet de resultaten hiervan en evalueer deze.
- 7 Inventariseer met welke instellingen samenwerkingsafspraken gemaakt moeten worden voor een goede uitvoering van de advisering en de toezichten.
- 8 Onderzoek meer stelselmatig in hoeverre de bestaande afspraken met netwerkpartners voldoen. Betrek daarin de vraag of met de samenwerkingspartners de problematiek van de gehele doelgroep wordt ondervangen en of de samenwerkingsafspraken tot de daarmee beoogde resultaten leiden.
- 9 Formuleer de voorwaarden waar een projectplaats aan moet voldoen en geef daarbij ook aan op welke wijze voldoende kwalitatieve en kwantitatieve beschikbaarheid, inclusief taak en verantwoordelijkheidsverdeling, gerealiseerd wordt.
- 10 Draag zorg voor een systematische evaluatie van de uitvoering van het bovenstaande beleid, de werkrelatie met werkstrafprojecten en de mate waarin de projectplaatsen aan de eisen voldoen. Zorg er bovendien voor dat het OM alle projectplaatsen goedkeurt.
- 11 Maak heldere afspraken met het parket Arnhem over de oplevertijd van voorlichtingsrapportages en monitor of oplevertermijnen van rapportages gehaald worden. Stel zonodig procedures bij om afspraken in levertijd na te kunnen komen;
- 12 Evalueer systematisch en periodiek de klanttevredenheid van de opdrachtgevers over de kwaliteit van de rapportages en vertaal de uitkomsten hiervan in verbeterpunten;
- 13 Maak met het CBTR afspraken over de samenwerking en communicatie in de overgang van de intramurale naar de extramurale fase van ISD en TR-trajecten.
- 14 Scherp in overleg met de opdrachtgevers de eisen aan de inhoud van afloopberichten aan.
- 15 Voer systematisch en periodiek tevredenheidsonderzoek uit onder opdrachtgevers over de kwaliteit van het toezicht en de rapportage daarover.
- 16 Draag zorg voor controle op het werkproces door bijvoorbeeld taakscheiding, collegiale uitwisseling en monitorinformatie.
- 17 Leg jaarlijks verantwoording af aan het parket Arnhem over het gevoerde beleid inzake de tenuitvoerlegging van taakstraffen, waaronder de begeleiding, het toezicht, de genomen beslissingen en de afhandeling van klachten.

- 18 Neem in het beleid op hoe op basis van inschatting van recidiverisico het gebruik van op dit risico afgestemde controlemiddelen geadviseerd kan worden. Vertaal dit in instructies.
- 19 Evalueer op organisatieniveau welke adviezen zijn gegeven, welke controlemiddelen zijn geïndiceerd en tot welke effecten en resultaten deze geleid hebben.
- 20 Voer toezichten uit op basis van doelstellingen en benoem daarbij activiteiten, tijdspad en toe te passen controlemiddelen.
- 21 Meldt overtreding van voorwaarden uit het vonnis altijd aan het parket, leg dit vast en draag zorg voor borging hiervan.
- 22 Neem deel aan het stopzettingsoverleg met als doel de communicatie met het parket over problemen tijdens het toezicht te verbeteren.
- 23 Evalueer in hoeverre toezichten al dan niet succesvol verlopen of in welke mate justitiële autoriteiten tevreden zijn over de kwaliteit en tijdigheid van meldingen van overtredingen.
- 24 Zorg ervoor dat reclasseringscliënten bij het eerste contact begrijpelijk geïnformeerd worden over hun rechten en plichten. Leg deze werkwijze vast in beleid en zorg dat de organisatie na kan gaan of een cliënt geïnformeerd is.
- 25 Maak het voor cliënten duidelijk welke klachtregeling van toepassing is.
- 26 Ontwikkel beleid voor het omgaan met interculturele aspecten in het reclasseringswerk en zorg ervoor dat er systematisch aandacht is voor culturele aspecten.
- 27 Evalueer de kwaliteit van de bejegening van reclasseringscliënten
- 28 Breng de veiligheid op de locatie Arnhem in overeenstemming met het veiligheidsbeleid en borg deze.
- 29 Stel specifiek beleid vast ten aanzien van de intensiteit en aard van het eerstelijns toezicht op de werkgestrafte door de projectplaats. Besteed hierbij aandacht aan het voorkomen van intimidatie en integriteitschendingen.
- 30 Stel specifiek beleid vast ten aanzien van de intensiteit en aard van het tweedelijns toezicht door de reclassering op de projectplaats.
- 31 Draag zorg voor een systematische beleidsevaluatie van het toezicht op de uitvoering van de werkstraffen.
- 32 Evalueer en actualiseer de incident- en nazorgprocedures.
- 33 Investeer in de kwaliteit van nieuwe medewerkers door onder andere meer ruimte te maken voor intervisie.
- 34 Besteed meer systematisch en pro-actief aandacht aan integriteit.

Bijlage 2 Afkortingen

ArVa	Gedragsinterventie Arbeidsvaardigheden
CBTR	Coördinatie Bureau Terugdringen Recidive
CJIB	Centraal Justitieel Incasso Bureau
CVS	Cliënt Volg Systeem
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
GW	Gevangeniswezen
OM	Openbaar Ministerie
PI	Penitentiare Inrichting
PP	Penitentiair Programma
RISc	Recidive Inschattings Schalen is een instrument dat op basis van criminogene factoren het recidiverisico, mogelijkheden voor gedragsbeïnvloeding en de geschikte reclasseringsinterventie bepaalt
RN	Reclassering Nederland
(3)RO	(de drie) Reclasseringsorgansaties (RN, LdH, SVG)
SMART	Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdgebonden
SVG	Stichting Verslavingsreclassering GGZ
TR	Terugdringen Recidive

Bijlage 3 Bronnen

Afspraken m.b.t. betekening en verstrekking van informatie van/over cliënten en justitie (2004)
Arbo-inventarisatieformulier Taakstraf-projectplaatsen, SRN (2003)
Bescherming en uitwisseling cliëntgegevens, RN (2007)
Beleidskader TBS-casuïstiek Overleg 3RO, SVG, ongedateerd
Convenant aanpak veelplegers NO Gelderland (2006)
Convenant gegevensuitwisseling persoonsgerichte aanpak veelplegers Nijmegen (2006)
Convenant integrale aanpak veelplegers Arnhem (2004)
Cursusaanbod HRM opleidingen, Iriszorg
Gedragcode voor medewerkers van Iriszorg (2009)
Incidentenprotocol Reclassering en bestuursdepartement, ongedateerd
Informatieblad projectplaatsen
Klachtenprocedure Iriszorg, inclusief formulier
Melding Incidenten Patiëntenzorgregeling, De Grift (2006)
Ondernemingsplan JVZ 2008-2009, Iriszorg (november 2007)
Opleidingsplan JVZ 2008-2009, Iriszorg
Privacy, omgaan met persoonsgegevens in verslavingszorg en verslavingsrecl Utrecht (1999)
Productieoverzichten CVS Iriszorg
Route bij aanvraag vernietiging dossier, De Grift (2004)
Samenvatting afdelingsjaarplan 2009, Afdeling JVZ Iriszorg
Samenwerkingsconvenant Forensisch Psychiatrisch Netwerk Gelderland Zuid (2004)
Samenwerkingsovereenkomst leernetwerk verslavingszorg Regio Zuid-Oost (2003)
Veiligheidsbeleid, (1998)
Verslag Audit Primair Proces Iriszorg (februari 2009)
Verslag reclassering Iriszorg 2008

Bijlage 4 Inspectieprogramma

Programma inspectie Reclassering Iriszorg, juni/juli 2009 Inspectie voor de Sanctietoepassing

Dinsdag 23 juni 2009

9.30 - 17.00 Dossieronderzoek

Woensdag 24 juni 2009

9.30 - 12.30 Dossieronderzoek

12.30- 13.30 Lunch

13.30 - 15.30 Interviews met drie reclasseringscliënten

15.30 - 17.00 Dossieronderzoek

Dinsdag 30 juni 2009

9.30 - 11.00 Interview met management en directie

11.15 - 12.45 Interview met drie reclasseringswerkers toezicht

12.45 - 13.15 Lunch

13.15 - 14.45 Interview met twee reclasseringswerker werkstraf

14.45 - 17.00 Bezoek aan twee werkstrafprojecten

Donderdag 2 juli 2009

9.30 - 11.00 Interview met drie reclasseringswerkers diagnose en advies

11.15 - 12.45 Interview met twee werkbegeleiders

12.45 - 14.30 Lunch en voorbereiding terugkoppeling

14.30 - 15.00 Terugkoppeling eerste bevindingen inspectie aan management

Bijlage 5 Geografische ligging locatie